

Debesuota, diena 40°, naktį 30.
Saulė teka 6:50, leidžiasi 18:10.

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LXI

15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, lapkričio-November 25 d., 1974 m.

Kaina 15c

278

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

PREZIDENTAS G. FORDAS GRIZO IŠ SIBIRO

PASAULINEI BAŽNYČIŲ TARYBAI

Katalikų Bažnyčios 1974 m. Sinodo dalyviams Romoje, pasaulio visuomenei!

Maskvos Žmogaus Teisių Gynimo Komitetas gavo penkių Lietuvos katalikų dvasiškių pasirašytą atsisaukimą. Aš skiriu labai daug reikšmės jų dokumente iškeltiems klausimams ir todėl to jų atsisaukimo kopiją siunčiu jums ir drauge skelbiu jį pasaulio opinijai. Aš prašau jus imtis ginti tuos žmones, kurie buvo suimti vien už jų religinius įsitikinimus. Jie bus Sovietų Sąjungoje teisiami netolimoje ateityje.

1974 m. spalio 17 d.

(pas.) A. Sacharov, Akademikas

Lietuvos Katalikų Dvasiškių Žmogaus Teisių Gynimo Komitetui SSSR, Maskva Atsisaukimas (kreipimasis)

1973—1974 metais Lietuvoje buvo areštuoti sekantieji asmenys:

1973 m. lapkričio 19 dieną buvo areštuotas Petras Pluiura. Antrasis suimtas — Povilas Petronis.

1973 m. gruodžio 4 d. buvo areštuotas Virgilijus, remiantis Liet. SSR, Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. balandžio 24 d. buvo suimtas Juozas Gražys, remiantis Lietuvos SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta Nijolė Sėdūnaitė, remiantis tuo pačiu Liet. SSR Baudž. Kodekso straipsniu 68.

IŠ VISO PASAULIO

DUBLINAS. — Airijos prezidentas Erskine Childers buvo palaidotas Derralossary kaimo kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo Belgijos karalius Boudouinas, Olandijos princesė Beatrix, Britanijos premjeras Wilsonas, Prancūzijos premjeras Chirac, Britanijos karalienei atstovavo Lordas Mountbattenas. Amerikos atstovai buvo Aukščiausiojo Teismo pirm. Warren Burger ir sen. James Buckley.

MASKVA. — Sovietų "bosas" Brežnevas, sausio mėnesį važiuodamas į Egiptą, sustos dar Sirijoje ir Irake, pranešė Sovietų spauda. Irano šachui baigus trijų dienų vizitą, paskelbtame komunikate reiškia viltis, kad Persijos įlankos valstybės patosis spres savo problemas, be kitų įsikūsimu. Sovietų prezidentas Podgornas pasakė Irano šachui pagerbti banketą, kad Irano-Irako nesutarimus reikia spresti prie derybų stalo.

MASKVA. — Didžioji sovietų enciklopedija 17 tome išsidėjusi naują pavardę — Vladimirą Nebukovą, emigravusį iš Rusijos 1922 m. ir pagarsėjusį savo knygomis "Vakarūs". Iš naujo leidinio išimtas rašytojas Viktoras Nekrasovas, gavęs Stalino premiją už knygą "Stalingrado apkasuose". Jis gavo dvejų metų vizą vykti į užsienius, tačiau manoma, kad jam nebus leista sugrįžti namo. Jis neteko režimo malonės.

MADRIDAS. — Ispanijos teisme devyniems baskams komunistams proruoras reikalauja nuo 6 iki 31 metų kalėjimo.

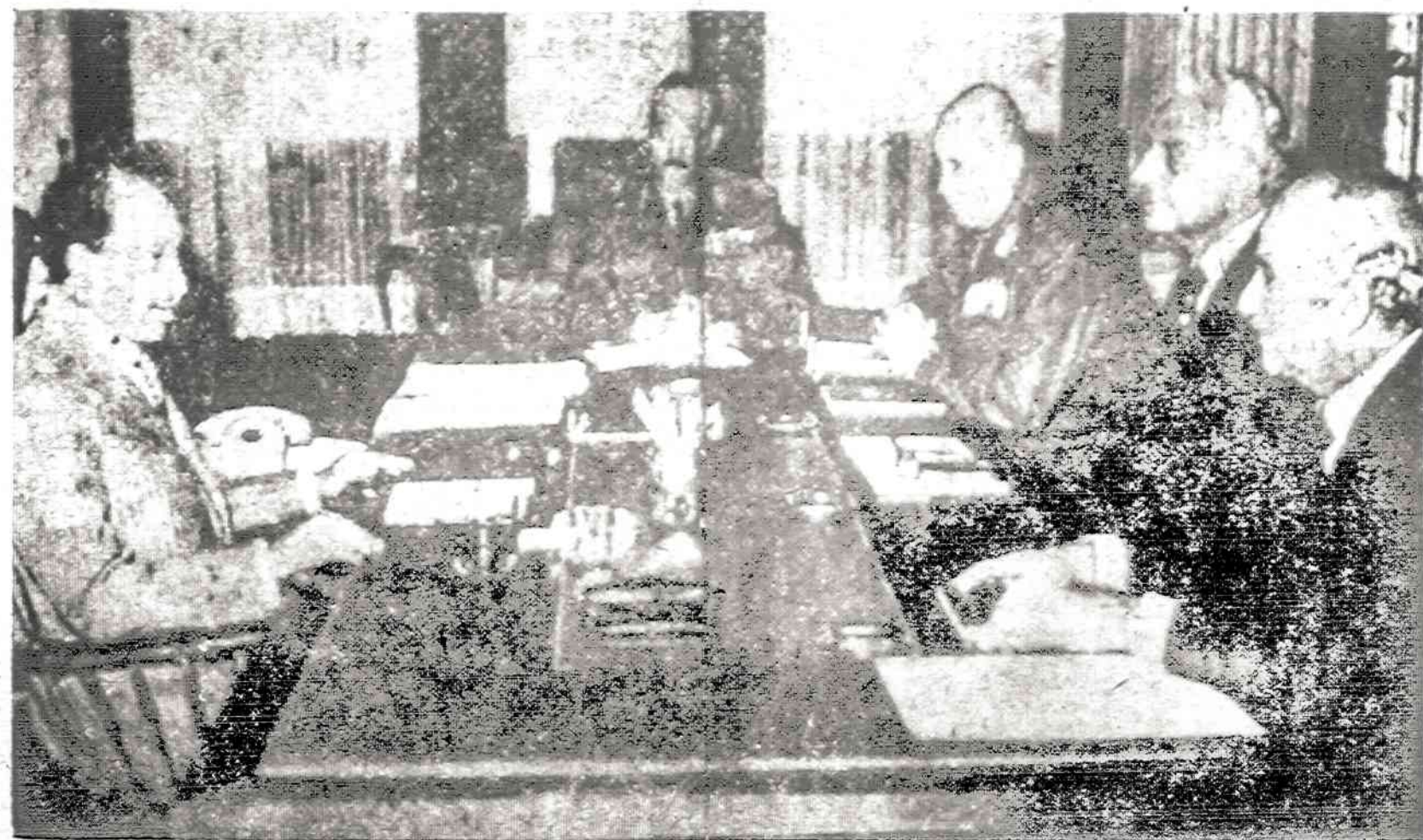
OTTAWA. — Kanados energijos, kasyklų ir rezursų ministras MacDonald įspėjo, kad Kanadai gali tekti sumažinti naftos eksportą į Ameriką.

WASHINGTONAS. — Pirmą kartą po vėžio operacijos ponio Ford Baltuose Rūmuose pasakė kalbą 200 moterų organizacijų vadovų grupei. Kalbėdama apie taupymą, ponio Ford paminėjo iš vieno piliečio gautą laišką — patarimą, — jei kas neturi karšto vandens butelį, gali jį lovą pasiimti katę.

Sovietų valdžios organai, kurie laiko areštuotus minėtus asmenis, patys lauko sovietų įstatymus, t. y. SSSR Konstitucijos 125 str., Liet. SSR Baudž. Kod. 106 straipsnį, arba neteisėtai juos laiko, pav., Liet. SSR Baudž. Kod. 68 straipsnį. Tai turėdami galvoje, mes laikome beprasmišku dalyku kreiptis į Sovietų teises įstaigas ir todėl mes kreipiamės į SSSR Žmogaus Teisių Gynimo Komitetą ir į pasaulio sąžinę.

Užstokite už nekaltus suimtuosius! Paleiskite, kad jie būtų teisiams!

(Pasirašė penki Lietuvos katalikų kunigai). (E)

Padidėjus įtampai Izraelio — Sirijos fronte, Egipto prezidentas Anwar el Sadat lapkričio 16 d. posėdyje su savo svarbiausiais patarėjais. Kairėje: Sadat, toliau, viduryje štabo viršininkas gen. el Gamasy, karo ministras feldmaršalas Ahmed Ismail, vidaus reikalų ministras Mamdouh Salem ir užsienio reikalų — Ismail Fahmy.

Atvyko V. Sevrukas

Lapkričio 14 d. į Kennedy aerodromą NY atvykęs Vaclovas Sevrukas sutiko Vilko vicepirmininkas Juozas Audėnas, "Darbininko" redaktorius Paulius Jurkus ir visuomenininkas Kazys Bačauskas. Naujasis atvykęs laikinai apgyvendintas Woodhaven, N. Y.

Vaclovas Sevrukas, Leono s. gimęs 1940 m. kovo 17 d. Leningrade. Lietuvis — nors gimtoji kalba rusų. Jo šeimoje pasakojama, kad protėviai caro laikais buvo ištremti į Sibirą. Tėvas lietuvių kalbos n. emoka, bet kaip lietuvis pateko karo metu į lietuvių divizioną ir pasilikio Vilniuje. Vaclovas jaunystę praleido Suvalkų karo mokykloje. Lietuvių kalbą išmoko būdamas 21 m. amžiaus. Laikė save marksistu, nors nuo 17 metų kentėjo nuo smūgių ir pažeminimų: dėl savo politinio aktyvumo jis buvo prileistas prie stojamųjų egzaminų į aukštąją mokyklą ir vėliau pašalintas iš universiteto, o taip pat ne vieną kartą jam buvo sukludyta patekti į aspirantūrą. Tačiau šiaip taip, po metų laukimo pavyko įsigyti universiteto baigimo diplomą. Paskutiniu metu buvo marksistinės ideologijos dėstytoju viename Leningrado institute bei "Elfa" fabrike Vilniuje.

Jis užmezgė ir palaikė ryšius su Maskvos "Chronika" leidėjais ir kartu su vilniečių grupe skaitė, platino ir kūrė samizdato literatūrą. Už tai 1972 m., po 10 su puse mėnesių vedamo saugumo tardymo, buvo teisiamas pagal 68 str. L. B. K. ir patalpintas į bepročių namus. Draugė su juo buvo nuteistas darbininkas Stasys Jakas, komunistas. Keletas asmenų pašalinti iš partijos ir eilę pažeminimų pareigose. Įvykiai betarpiu palietė per 40 žmonių.

Išėjęs į laisvę ir neradamas darbo pagal savo kvalifikaciją, emigravo Izraelio vyriausybės kvietimu, Tiek Sevrukas, tiek saugumas gerai žinojo, kad pareikštas noras važiuoti į Izraelį buvo tik forma išemigruoti, o sau gumui — atsikratyti juo. Atvykęs į Viena, nevaziavo į Izraelį, bet nuvyko į Romą, kur jį globojo vietos lietuviai.

JERUZALĖ. — Penktadienį Jeruzalė apie 300 jaunų arabų mėtė akmenimis į Izraelio policiją ir kariuomenę. Demonstracijos okupuotose žemėse vyksta 10 dienų.

Kudirka svečias "Vigilant" laive

NEW BEDFORD. — Chicago Tribune vakar aprašė Simo Kudirkos atsilankymą Pakračiu Sargybos laive "Vigilant". Lai-vo įgula sutikusi Kudirką ir jo šeimą plovimais. Naujasis laivo kapitonas svečius pavošines ir padovanojęs Kudirkai "Vigilant" laivo lentelę.

Prieš šį simbolinį sugrįžimą į laivą, kuriame 1970 m. lapkričio 23 d. Kudirka praleido 6 valandas ir vėliau buvo atiduotas rusams, kapitonas Robert Brieze buvo išplaukęs su Kudirkų šeima į tą vietą, netoli Martha's Vineyard, kur prieš 4 m. stovėjo "Sovietkaja Litva". Aplankęs Kudirkos pabėgimo vietą, Brieze mėlynai-baltais dažytas žvejų laivas grįžo į New Bedford uostą ir prisirišo prie krantinės šalia "Vigilant". Čia buvo ir lietuvių, moterų pasipuošusių tautiniais drabužiais, rašo AP korespondentas.

LONDONAS. — Garsus britų aktorius Richard Burton pasakojė sekmadienį, kad jis prieš metus buvo nutaręs nusižudyti, išgerdamas per dieną po tris butelius degtinės. Gydytojai jam pasakė, kad tokiu būdu gerdamas jis gyvens tik dvi savaites.

Karpovas laimėjo kandidatų mačą

MASKVA. — Jaunas, 23 metų Leningrado universiteto studentas Anatolijus Karpovas tapo nugalėtoju eliminaciniame pasaulio šachmatininkų turnyre, kurio tikslas buvo parinkti kandidatą, kuris loštų prieš Bobby Fischerį, pasaulio šachmatų čempioną ateinančių metų vasarą. Karpovas finale iš 24 partijų su Viktoru Korčnoju laimėjo 3 partijas, Korčnojus laimėjo 2. Kitos baigėsi lygiomis, jų tarpe — paskutinią.

Fischeris, nesutikdamas su Pasaulio Šachmatų Federacijos paskelbtomis taisyklėmis, kuriomis turi būti lošiama dėl pasaulio čempiono titulo, pasiuntė federacijai pasitraukimo iš čempiono sosto pareiškimą. Jei jis iki balandžio 1 d. savo pasitraukimo neatšauks, Karpovas gali būti paskelbtas nauju čempionu be lošimo.

SAIGONAS. — Viet Congo pulkininkas Giang pasakė korespondentams Saigone, kad opozicija prieš prezidentą Thieu yra organizuojama amerikiečių agentų. Jis kalbėjo apie katalikų demonstracijas. Katalikų vadai esą tik Amerikos CIA įrankiai, nes jie nereikalauja Thieu pašalinimo, tik — valdžios reformų.

Montrealio meras Jean Drapeau, po 17 metų pareigose, vėl laimėjo naują kadenciją lapkričio 10 d. rinkimuose. Jo vadovaujamas Montrealis turės surengti 1976 m. Olimpinius žaidimus. Prieš merą Drapeau stovi vieno olimpinio pastato modelis.

FORDO DERYBOS SU BREŽNEVU LIETĖ STRATEGINIŲ GINKLŲ APRIBOJIMĄ

VLADIVOSTOKAS. — Prezidentas Fordas šeštadienį ir sekmadienį 7 valandas praleido su Brežnevu derybose dėl strateginių ginklų kontrolės. Deryboms buvo išnaudotos ir laikas traukinyje tarp Vozdriženka aerodromo, kur nusileido prezidento lėktuvas, ir Okeansky sanatorijos, kur svečiai apsisėjo ir kur vyko derybos. Sekretorius Kissingeris pranešė prezidentą lydėjusiems korespondentams, kad padaryta didesnė pažanga, kuri galės sustabdyti ginklų lenktynes ateinančiais 10 metų. Sutartis greičiausiai bus pasirašyta, kai Brežnevas ateinančių metų vasarą atvyks į Washingtoną.

Etiopijoj sušaudė 60 buv. pareigūnų

ASSIS ABABA. — Reuterio agentūros žiniomis, kurias patvirtino Etiopijos radijas, Etiopijoje šeštadienio naktį buvo sušaudyta 60 buvusių valdžios pareigūnų, jų tarpe imperatoriaus Haile Selassie vaikaitis, admiralas Iskender Desta, buvęs Etiopijos laivyno viršininkas.

Kad revoliucija ėda savo vaikus, buvo įrodyta dar kartą, kai tarp sušaudytų asmenų buvo, paskelbta ir generolo Aman Andom pavardė. Generolas Andom vadovavo karinei tarybai, kuri įvykdė perversmą. Jis buvo suimtas šeštadienį ir sušaudytas kartu su jo paties pašalintais Etiopijos buvusiais premjerais Akilu Habte Wold ir Endalkachew Makonnen. Sušaudyti buvo provincijų gubernatoriai, karininkai, karaliaus rūmų pareigūnai, buvę ministrai. Dar liko suimta apie 140 buvusių pareigūnų laukia kariniai teismai.

Etiopijos revoliucinės karinės tarybos pareiškimai praneša sušaudytųjų giminėms nesiteirauti ir niešioti, kur yra sušaudytųjų kūnai.

Šiuo metu Etiopijos karinei tarybai vadovauja 36 metų majoras Heile Mariam. Buvęs pirmininkas gen. Aman buvo pašalintas penktadienį, kai jo namus apsupo jam nepalankios grupės kareiviai. Gen. Aman Andom pašalino rugsėjo 12 d. imperatorių Selassie iš pareigų, baigdamas feodalinės valdžios laikotarpį, tačiau pačiam neteko džiaugtis revoliucijos padariniais.

Pritarė Palestinos valstybės įkūrimui

JERUZALĖ. — Šeštadienį Izraelis piktai atmetė Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtas dvi rezolucijas, kurių viena patvirtina palestiniečių teisę steigti savo valstybę dabartinės Izraelio žemės, o kita suteikta PLO Palestinos Laisvimo organizacijai — stebėtojo teises Jungtinėse Tautose. Izraelio užsienio reikalų ministerijos pareiškime sakoma, kad tos JT rezolucijos yra gėda, pajuoka JT principams, veidmainystė, pasidavimas šantažui, propagandos manevras, kuris Izraelio neliečia, jam negalioja ir nėra vertas svarstymo.

Rezoliucija duodanti palestiniečiams teisę steigti savo valstybę priimta 89-8 balsais, 37 susilaikius. Prieš balsavo tik Izraelis, Bolivija, Čilė, Costa Rica, Nikaragva, Islandija ir Norvegija. Stebėtojo teisių rezoliucija priimta 75-17 balsų, 19-kai susilaikius.

Korespondentai, atvykę su prezidentu, pirmą kartą pamatė Sibirą. Ant žemės gulėjo pėdos storumo sniego sluogsnis, temperatūra buvo nulis. Su korespondentais traukiniu važiuojo In-toristo vertėja Tania Trubeckova. Amerikiečiai klausinėjo ją, ar šiose apylinkėse nėra vergų stovyklų. Vertėja atsakė, kad jokia valstybė nestato koncentracijos stovyklų arti kitų valstybių sienų. Vienam paklausus, kaip toli nuo čia Kinija, Trubeckova atžrė: O ką, ar Tamsta bijai kiniečių?

Korespondentai pastebėjo iš lėktuvo daug iškilusių bunkerų, kuriuos saugojo kareiviai. Brežnevas paklaustas, kas tuose bunkeruose, mirktelėjęs atsakė, kad ten saugomi pomidorai.

Vakar prezidentas Fordas turėjo grįžti namo į Washingtoną.

Britų policija suėmė 5 airus

BIRMINGHAMAS. — Britanijos fabrikuose prasidėjo reakcija prieš airus dėl dviejų bombų susprogdinimo Birminghamo tavernose, kur žuvo 19 žmonių ir buvo sužeista 184. Iš tų sužeistų dar gydymui ligoninėse 44 asmenys. Anglų pyktį prieš airus, kurie įtariami padėję tas bombas, sukelia ir tas faktas, kad bombos buvo "žiauraus" tipo, pamedamosios, panašios į napalmą. Daug sužeistųjų liko sužaloti višam gyvenimui, nes jų kūnai apdegę. Septyni sužeisti yra kritiškai padėtyje, kai kurių žuvusių kūnų negalima atpažinti, taip jie sugadinti.

Britų policija penktadienį suėmė Heysham uoste penkis airus, kurie laukė laivo į Airiją. Įtariamieji buvo laboratorijoje nuodugniai ištirti ir rasta ant jų rūbų chemikalų, iš kurių gamintos bombos.

Vyskupas Marcinkus paneigia žinią

VATIKANAS. — Vyskupas Paul Marcinkus, čekagietis Vatikano finansų tvarkytojas, pasikalbėjęs su Chicago Tribune paneigė italų spaudos pranešimus, kad jis bus greit pakeistas. Vyskupas pasakė, kad žurnalo Panorama paskelbta žinia pilna fantazijos ir prasimanymų, bet jokio realaus pagrindo. Jis nematęs greitu laiku jokio parei-gų pakeitimo.

Vyskupas Marcinkus kartu paneigė pranešimus, kad Vatikano bankas neseniai praradęs apie 300 milijonų dolerių.

NEW YORKAS. — ABC televizijos naktinės programos vedėjas Dick Cavett paskelbė, kad jis iš tos programos pasitraukia ir pereina dirbti į kitą TV stotį.

RŪKYMAS IR ŠIRDIES LIGOS

Paskaita skaityta Toronte šauliams ir visuomenei

Dabartinio laikų Š. Amerikoje smarkiai padažnėjo rūkymas, kaip cigarečių, taip ir kitų rūkoma. 1910 metais USA buvo surūkoma 188 cigaretes, apėkaičiuojant vidurkį kiekvienam žmogui. 1950 m., jau 40 metų vėliau, cigarečių surūkymas pakilo iki 3,360 cigarečių kiekvienam žmogui, o 1961 metais jau buvo surūkoma, 3,986 cigaretes. Praslinkus 50 metų, cigarečių surūkoma 80 kartų daugiau negu prieš. Nuo tokio didelio rūkymo padažnėjimo smarkiai pakilo nuo rūkymo visokie susirgimai ir jų komplikacijos.

Kokia priežastis tokio didelio rūkymo padažnėjimo?

Rūkymo priežastį yra labai daug, bet didžiausia priežastis tai labai didelė reklama per laikraščius, televiziją ir radiją. Reklama po priedanga visokių melagėjų ir apgaulingų šūkių kviečia ir ragina kiekvieną rūkyti. Reklama sako: Rūkyk, nes cigarete yra malonus mentolo skonio, cigarete kvepiantis riebus skonio, atgaivinančio skonio ir kvapo cigarete simpatiško patrauklaus skonio ir kt. Šimtai radijo ir televizijos stočių, anksčiau, kas 15 minučių per visas 24 valandas kalbėdavo ir prašydavo kiekvieną rūkyti. Rūkoma, kad greičiau laiką praleidus; rūkoma, kad moteris savo figūrą

pataisytų į patrauklią grožio formą; rūkoma, kad svorį numestų; rūkoma pavargus, susinervavus ir t. t.

Vaikai pradeda rūkyti, kad greičiau į vyrus įsirašius. Jaunas vaikūškis, kokios 14 metų, sako savo draugui — Rūkyk ir nebus lepšė! Kai pradėsi rūkyti, tai būsi žavingas ir patrauklus gražiai mergaitei.

Šitaip lengvapediškai galvodami, apie rūkymo prasmę ir malonumus, užmirštama apie rūkymo žalą ir rūkoma tiek daug ir taip dažnai, kad tas rūkymo tempas eina vėjo greičiu nuo lyro kalno vežimas ristikai. Ir nėra jokių priemonių tą rūkymo tempą sumažinti. Televizijos cigarečių reklama, kad suradus geresnį pasisekimą rūkymui, gardsius, malagingus cigarečių skonus, palydi jausminga dainos ir muzikos melodija ir tas viskas silpnina žmogaus jausmus ir valią, o silpnės valios žmogus, pagunamas lyg hipnosos, ir pasiduoda rūkymui.

Melaginga, atgaivinanti ir atvesinanti cigarečių reklama, dažnai būna surišta su ypatingai gražiais gamtos vaizdais, gražiomis moterimis, skaniais reklaminiiais gerimais, o ta reklama silpninančiai ir hipnotizuojančiai paguna jaunų nelaimingų aukų pražūtingam rūkymui. Kai kurie rūkantieji mano, kad

jei berūkiant dūmus giliai į plaučius neįtraukia, tai būk toks rūkymo būdas yra nekenksmingas. Visai klaidinga. Tabako nikotinas labai greitai rezorbuojasi per lūpų gleivinę per burnos, liežuvio ir gerklės gleivinę ir labai greitai patenka į kūną, širdį ir smarkiai intoksikuoja.

Rūkomo tabako sudėtis ir jo nuodingumas

Dabartinio metu mokslo yra nustatyta, kad tabakas turi kelis šimtus savo sudėtinųjų dalių. Tabakas turi nuo vieno iki 8% nikotino. Tabakas iš Kubos turi 1.6% nikotino, kaip tuo tarpu Amerikos tabakas iš Kentucky turi apie 8% nikotino.

Pats grynas nikotinas yra bespalvis skystis, tik susidūręs su oru įgauna rusvą spalvą, dėl to rūpančių pirštai nuo nikotino yra parudę. Vienas lašas nikotino sveria 25 mg, ir pusė lašo nikotino nuodiodžia vaikus, o 2-3 lašai nikotino yra mirtina dozė žmogui.

Nikotinas neturi jokios gydomos galios, tik žinomas kaip nuodas, kuris paraližuoja periferinę ir centrinę nervų sistemą, taip pat išaukia širdies ligas. Tabakas turi kelis šimtus sudėtinųjų dalių, bet čia paminėsiu tik kelis: nikotinas, celiuliozė, krakmolas, proteinas, cukrus, alkoholiai, pheomolas, riebalinės rūkšties isoprenoidai, sterolis, arsenikas ir kiti.

Iš sterolio organizme pasigamina cholesterolis, kuris labai dažnai yra širdies susirgimų priežastimi. Kiekviena cigarete turi ¼ microgramo arseniko, o arsenikas yra labai didelis nuodas.

Pacio nikotino veikla yra pavojingiausia širdies ligoms. Nikotinas paraližuoja širdies nervų sistemą, simpatinę ir parasimpatinę sistemą. Taip paraližuoja ir centrinę nervų sistemą. Tabako nikotinas labai lengvai rezorbuojasi per kvėpavimo takų gleivinę. Po kelių cigarečių surūkymo, nikotinas laikosi ilgai organizme; ir tik po 3 ar keturių dienų jis pašalinama iš organizmo, per šlapimo takus. Po rūkymo, kurie tik pradeda rūkyti, tabako nikotinas stabdo širdies veikimą, širdies plakimas silpnėja ir lėgionis jautia stoka oro, kartais toks pradedančiam rūkyti reikalinga skubi pagalba.

Gdytojais, tokiam ligoniui duoda atropino 1 mg, kad širdies veikimą pagerintų. Dažnai vaikai nuo tėvų slepiasi ir nesako, kad nuo rūkymo apsirgo. Čia yra per daug suerzintas nervas vagus, kuris silpnina širdies pulsą. Tabako nikotinas, širdies kraują indus (inkstų taipgi) sutraukia, pasidaro spasmai, dėl to ir rūkantiems pakelia kraujo spaudimą.

Nikotinas akies vyzdį sutraukia, o vėliau paraližuoja. Vyzdis atrodo kaip pas mirštantį žmogų. Nuo didelio rūkymo, 20-30 cigarečių per dieną, atsiranda širdies plakimai ir širdies nuo nikotino be reikalo varginama. Pas rūkantiems kraujyje atsiranda labai daug anglies viendegio CO, kuris yra didelis nuodas širdžiai ir visam organizmui.

Normaliai pas sveiką žmogų anglies viendegio CO gali būti ne daugiau iki 1%, bet pas rūkantį šitas CO pakyla nuo 5% iki 15%. Širdis yra įnevojama dviejų rūšių nervų, simpatinė ir parasimpatinė, kuri pagreitina širdies plakimą ir vagus sulėtina širdies veikimą.

Cholesterolio koncentracija nuo rūkymo padidėja. Cholesterolis ir kitos lipidų riebalinės medžiagos prilimpa prie vidinių kraujagyslių sienelių ir širdies vidinių kraujagyslių sienelių spindis susiaurėja ir maitinimas širdies sutrinka. Tokiu būdu kraujas, ateidamas į širdį, nepakankamai pristato deguonies ir kitų reikalingų maitinamųjų medžiagų.

Manoma, kad rūkomo tabako medžiagos erzina anksinės liaukos adrenalines sistemą ir paleidžia į kraują daug daugiau epineprino, kuris sutraukia širdies ir periferinius kūno kraujagysles.

Hamiltono choras "Aidas", kuris Chicagoje koncertuos lapkričio 30 dieną Balso 30 metų sukakties minėjime.

Hamiltono "Aidas" koncertuos Chicagoje

BALFO 30 metų jubiliejaus proga lapkričio 30 d.

Vyrų chorai mūsų šioje yra įprastinis dalykas, bet mergaičių choras — rečiau. Mergaičių chorą turėsime proga išgirsti Chicagoje lapkričio 30 (šeštadienį) Marijos aukštųjų mokyklų auditorijoje. Koncertuos Hamiltono mergaičių choras Aidas, diriguojamas Vaclovo Verikaicio.

Aidas pradėjo veikti 1970 metais. Sol. V. Verikaicio vadovybėje, choras išaugo į stiprų muzikinį vienetą, kuriame dabar dainuoja penkiasdešimt penkos moksleivės ir studentės lietuvaitės. Aidas jau pirmuoju savo koncertu, įvykusiui 1971 metais, patraukė publikos dėmesį ir greit išindus, o kraujo spaudimas kyla. Tam pakanka įrodymų, kad pas rūkantiems randama šlapime virš normos padidėjusi koncentracija epinefrino. Taip pat šito epinefrino randama padidėjusi koncentracija pas rūkantiems ir periferiniuose induose.

Nuo rūkymo kraujo hemoglobinas susijungia su CO ir sudaro CO HB, kuris pristatymą širdžiai deguonies sumažina ir tuo didina širdies indų arteriosklerozę. Dėl deguonies nesijungia su HB, kaip normaliai turėtų įvykti, dėl to, kad nuodas CO nuo rūkymo turi 200 kartus didesnę prisijungimo jėgą jungtis su HB, o ne su deguoniu.

Nuo rūkymo sumažėjus kraujo deguoniui, organizme apskritai atsiranda kitas nuodas HCN, vandenilio cianidas. Pas rūkantiems tabakas į kūną paleidžia Catecholaminą, kuris padidina širdies sienelių įtempimą ir širdis be reikalo dažniau savo susitraukimus, šiuo atveju širdis reikalauja daugiau deguonies ir kitų maitinamųjų medžiagų. Širdis, negaudama šitų deguonies papildymų, nusilpsta ir žmogus, pradeda dusti, trūksta oro.

Tokiu būdu širdžiai yra labai sunku atlikti normalų pareikaujamą darbą. Nuo tokių ne-normalių sąlygų širdis stengiasi prisitaikyti iki tam tikro laipsnio, o žmogus vis nejaučia, bet neilgam. Rūkomas tabako nikotinas sutraukia širdies kraujagysles ir trečia širdis gauna nuo rūkymo jau apgadintą kraują su dideliu priemaišų iki 15% anglies viendegio CO.

Pakitę širdies kraujagysles, apnuodytas nuo rūkymo kraujas išaukia širdies mažakraujystę, vadinama išemija ir spasmus kraujagyslių. Tas viskas jau išaukia ligoniui krūtinės skausmus, prasideda jau vadinama angina pectoris. Prie aštrių angina pectoris atsitikimų jau prieina greitai šaukti daktaro ar ligoninės.

Šitės širdies simptomai dar ne širdies priepuolis, nes širdies priepuolio metu stambesnis kraujagyslių indas ar jo šaka visai užsikemša ir nepristato jokio maisto ir deguonies tam tikrai daliai širdies. Toks kraujagyslių indas užsikemša būna nuo cholesterolio ir lipidų arba nuo kraujagyslių, atnešant iš kitos vietos. Mirtingumas nuo širdies tikrų priepuolių yra daug didesnis, negu nuo širdies angina pectoris.

(Bus daugiau)

nu. Jis dainuos ir šį šeštadienį, Marijos aukšt. mokyklų auditorijoje. Muzikos meno žmonėms ir visiems pamėgusiems lietuvišką dainą, Aido koncertas bus tikra dvasinė atgaiva, besiklausančių deguonies programos ir besgrožint jaunų lietuvių dainavimu. Janinui tai bus įdomi proga pažinti Kanados mergaites.

Po koncerto įvyks susipažinimo vakarienė ir šokiai Pakšto salėje. Kvietimus į koncertą ir vakarienę galima iš anksto įsigyti Marginių krautuvėje Marquette Parke ir šeštadienį prie įėjimo.

Koncertą ruošia Chicagoje apskrityje Balso valdyba, Balso 30 metų sukakties atžymėti.

DIDŽIAUSIAS KRIOKLYS

Lietingiausia vieta žemėje yra Paragvajuje, netoli Brazilijos sienos, kur upė Parana išsiskaido daugiau kaip į 20 šakų. Ten lietus be pertraukos lyja nuo neatmenamų laikų. Drėgnės tiekias yra Guairos krioklys — vienas didžiausių pasauly.

◆ Kai mylima, dažnai abejojama tuo, kuo labiausiai tikima.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. E. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokia adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jie bus įdomi prisiminimai senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai gaus žinias ar vasaros pasisveikintams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvykusių sviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŅŲ" ADMINISTRACIJOJE

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir Lietuvos gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą, begimū nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais viršeliais kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. — Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išsiskyręs nesikeičiantis kūminio klaidingumas pavergiant tautai ir asmeniui. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Pskungoje. Vaidzdas aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 98 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta ir angli kalba.

D. Kuraitis, MĄGISKUOJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą. Įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEZINIS UZDANGOS. Aušrinis pastabumų neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmašavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemašius, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašius, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Ne ir kiti leidiniai, yra gaunami

NAUJIEŅOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

Atsiskaityti darbo valandomis arba užsėkanti pastu ir pridėdami čekį ar piniginę perlaidą

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios pasuot bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00

Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50

Prof. Vac. Biržiška, SENUŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis. 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais \$2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGDO, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00

Juozas Liūdžiūsis, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liūdžiūsis, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJIEŅOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

POLITIKOJE ATSITIKTINUMŲ NĖRA

Kaip ilgai nesužalota išliks okupuota mūsų tauta?

Raudonasis spalio perversmas atnešė daugeliui tautų pasibaisėtiną tragediją, nežinint, kaip kurių politiniai atsilikusių, k. a. Australijos ir Naujosios Zelandijos valstybių valdovai, raudonosios revoliucijos sistemoje išauklėtų vadų daromas kitoms tautoms skriaudas laiko teisėtais.

Prie tų skriaudų jau ir dailė išieivų palengva pradeda priprasti. Jie praradę tikėjimą, kad lietuvių tauta bet kada atgaus laisvę. Savo ir kitų paguodai jie siūlo kol kas šokti lenčių ir dainuoti dainėles lietuvių išlaikymui, bet gi vengiant patriotinės politikos.

Po ilgesnio slapstymosi, dabar į paviršių išplaukė kai kurie individai pakėlę galvas demonstruoja, kad spalio revoliucija yra didelė šventė... Apie tokius šiaudų kūlius yra rašęs Vincas Kudirkas, bet pašūno tebėra užsilikę dar ir dabar. Jie, vaizduodami kažkokius optimistus įrodinėja, kad tauta, gyvendama ir to-

kiose sąlygose, išliks gyva ir nesužalota, nekreipdami dėmesio į tai, kad jau dabar okupuotoje Lietuvoje žmogus sušitkęs nepažįstamą žmogų, kalbina rusiškai, o ne lietuviškai, nors jie tebegyvena Lietuvoje. Ką mums tokie reiškiniai sa-ko? Tas reiškia, kad ir jie ten, kaip ir mes, pradeda jaustis gyveną ne savoje valstybėje, bet "nevaldomoje" Rusijos teritorijoje.

Jeigu rusams pavyko, palyginus, per trumpą laiką į žmonių pasąmonę įkalti, kad jie gyvena nedalomoj Rusijoje, tai kaip gi ilgai tokiose sąlygose tauta galės išlikti gyva ir nesužalota?

Prie esamų sąlygų ji negali išlikti nesužalota. Paimkime net ne esminį vieną kitą pavyzdį: nuo pat mažens vaikas (kol kas), šalia lietuvių kalbos, privalo mokytis ir rusų kalbą. Privalo dėl to, kad kitos šeimės jau nebėra.

Nežvelgiant į tolimą ateitį, jau dabar su viena lietuvių kalba ir Lietuvoje gyvenant neįmanoma egzistuoti.

Ištaigose raštija, jeigu ne vien rusų, tai (kol kas) abiem kalbom rašoma. Mokytojas privalo mokėti rusų kalbą, nes jis įpareigojamas mokyti vaikus ir rusų kalbos. Dirbtuvių raštinėse susirašiniams ir paprasčiausi rašteliai prie mašinų rašomi rusų kalba, o kartais (tik kol kas) dar abiem kalbom. Turiu po ranka atvežtą iš paverptos Lietuvos 1973 metais išleistą Lietuvos teritorijos žemėlapi. Visi įrašai vien rusų kalba. Pagaliau, kad ir tokie dalykėliai: vokai, sveikinimo kortelės, pašto ženklukai, pinigai ir t. t. viskas vien rusiškai. Nors šie dalykėliai kaip kam atrodo menkiniai, apie kuriuos nereikėtų šnekėti iš viso, bet reiki neužmiršti, kad smulkūs kasdieniniai menkiniai veikia žmogaus pasąmonę, todėl rusai į tai pirmąjį dėmesį ir atkreipė, o ne į didžiulius, nes dideliais kasdienybėje nesu-
siduriama.

Kas žino, po kiek metų ir ten vaikas pasakys:

— Ei, tėvai, kam reikalinga ta lietuvių kalba, jeigu aš su ja tik savoj gyčioj tegaliu naudotis? Toks sveikatingumas gali ištikti lietuvių tautą, jeigu ji bus rusų ilgai okupuota ir neturės savo nepriklausomos valstybės. Daugelis senesnės kartos ir dabar tebe-moka rusų kalbą, kurios jie jokioje mokykloje nesimokė, o tik iš vyresniųjų žmonių pramoko, kurie buvo paliesti caro laikų rusifikacijos.

Reikia neužmiršti, kad tais laikais buvo daug sunkiau ru-sifikaciją plėsti, nes tais lai-kais privalomo mokslo nebu-vo, todėl didelis skaičius žmo-nių, nelankančių mokyklas rusifikacijai sunkiai buvo pa-siekiami. Tuo tarpu dabar ir vystyklusėse tebesą naujagi-miai jau pasiekiami vadina-muose "lopišeliu" namuose, o ką bekalbėti, kurie patenka į pionierių stovyklas.

Nesunkiai galima įsivaiz-duoti, ką iki šio meto būtų at-siekusi kad ir negudri, bet lygiai brutali kaip ir šių laikų, caro pradėtoji rusifikacija, jeigu lietuvių tauta nebūtų at-gavusi laisvės ir nebūtų sukū-rusi savą nepriklausomą val-s-tybę.

Šioji kartė tikrovė turėtų įnešti šviesos tiems, kurie įsi-vaizduoja, kad geriausias bū-tų išgyvenimas lietuvių tautai gauti autonominę savivaldą. Pasiklausius tokių samprotavimų, kyla klausimas: nejaugi jiems tik tiek terūpi savo tautos likimas?

Grįžtant prie spalio "revolu-cijos" paradų, pirmaisiais rusų komunistų okupacijos metais, ne vienoje vietoje pa-radų eisenose dalyvaavavo ne tik NKVD suvaryta minia, bet ir nuosirdžių atnešio rusų režimo gerbėjai. Viename ant Nemuno kranto valsčiaus mies-telyje mokytojai vyraus žmo-na nusigrimavę prez. Smetono ir jo žmonos imitacijoje, užlipę ant spec. paruoštos plat-formos vaidino jų pačių sureži-suotą prez. Smetonos ir jo žmonos išniekinimui vaidini-mą. Tačiau, praėjus keliems me-tams, visų kas juos pažinojo, nustebimui, tie patys "sme-

Izraelio ambasadorius Jungtinėse Tautose Josef Te-koah pareiškė, kad arabai teroristai jokių valstybių Izraelio pasienyje nesteigs.

ŠVIESA IŠ ŠVIESOS

Mikalojaus Ivanausko dailės darbų paroda

Vyksta nuo lapkričio 18 d. iki gruodžio 13 d. Illinois Bell Rū-muose Labby Gallery, 225 W. Randolph Street, Chicagoje. M. Ivanausko novatoriška paroda įdomi. Apie šį naują dailės pro-cesą tegul skaitytojams pats au-toriorius kai kuriuos dalykus pa-sakoja.

M. S. Šviesa iš šviesos — Lumen de Lumine — Light of Light

Liepsnos kūrėjas — novato-rius, Mikalojus Ivanauskas, per paskutiniuosius trejus metus iš-vystė spalvotų skaidrių kūrybą, panaudodamas cheminius meto-dus ir patyrimą, nepriklausomai nuo kitų praktikuojamų foto-cheminių procesų ir būdų.

Šią naująją meno šaką au-toriorius pavadino "Šviesa iš švie-sos". Išgauti subtilias, skaidri-rias ir gilias spalvas, svarbiausį vaidmenį atlieka fizinis-chemi-nis procesas. Visi kiti čia naudo-jami mechaniniai bei pašybos paspalvinimai yra tik pagalbini-s priemonės paveiklo for-moms koreguoti ir dėmelėms iš-lyginti.

Yra du pagrindiniai "Šviesa iš šviesos" atlikimo būdai: sausas — tai spalvotų linijų grafika ir šlapias — spalvotų plotų išvys-tymas. Trečias — tų dviejų pro-cesų kombinacija yra sudėtin-gesnė, bet galima.

"Šviesa iš šviesos" naujoji me-no šaka priklauso tai vaizdinio meno rūšiai, kuriai priklauso graviūra, litografija ir mototy-pas. Technikos atžvilgiu —

"Šviesa iš šviesos" menas pri-klauso fotografijos sričiai. Kaip žinome, skaidrės gali bū-ti rodomos ekranuose arba iš jų padaromos bei padidinamos fo-tografijos arba spausdinami spal-voti paveikslai fotochromogra-fijos būdu.

"Šviesa iš šviesos" autoriorius dar 1938 metais atliko bandymą, pa-naudodamas kūrybai fotografi-jos procesą. Jis tuomet nupie-šė stiklo akvarelės būdu nega-tyvą, o originalą pasigaminio ant fotografinio popieriaus, kuri iki šiol sveikata išlaikė savo ar-chyvę. Toks kūrybos būdas atli-ko istoriniam Cliché-verre prin-cipui. Dabar, po daugiau kaip trisdešimt metų, autoriorius pa-sinaudojo fotochemijos pažangą ir rado, kad vietoj mechaniška-i graviuoto ar dažyto negatyvo (juodam-baltam fotografiniam procesui) galima kurti spalvotas skaidres fotocheminiu procesu, kontroliuojant spalvų gamą ir jų tonus.

"Šviesa iš šviesos" meno kūri-nyje atsiskleidžia šie sudėmie-ji elementai bei savitumai: kū-rybos laisvė; novatoriškos ab-strakto formos; nuklearinių dė-snių tvėriamą tekstūrą; lanksti kompozicinė struktūra; spalvų gamos tonų ir niuansų subtili-mas, beribiškumas ir harmoni-

ja; naujas mistinio grožio kos-me paslėptų atidengimas ir jo perteikimas žiūrovui.

Transformuojant fizinį — che-minį kūrybos procesą į meno objektą, tamsa tampa šviesa, o jos sudėdami komponentai su-žeri spalvomis. Todėl šios meno naujovės pavadinimas šviesa iš šviesos (Lumen de Lumine — Light of Light) atitinka to me-no technologijos analogiją.

Šviesa iš šviesos autoriorius, Mi-kalojus Ivanauskas, taip aptaria abstrakcinio meno definiciją.

Bendrai abstraktinis menas yra linijų, plotų ir erdvės kon-figūracinės estetikos kūryba, ku-ri gali būti atžymėta tame vaiz-dinio meno sistemos skyriuje, kurio turinyje nerandame žmo-gaus supančios realios tikrovės: gamtos ir civilizacijos sukurtų objektų bei jų santykiavimo is-torinės raidos.

Gamtoje šios realybės forma apsprendžiama analitinės ir bendrosios geometrijos lygtimis, kurios nariai, kaip modernioje fi-zikoje aptariama, yra grūdėtų dalelių sistemų fiziniai, che-miniai ir biocheminiai veiksniai.

Labai gera gamtos abstrakto supratimą duoda mums dr. G. Collins, kuris San Fernando Val-ley State College, Northridge, California, USA dėsto petrogra-fiją, mokslą apie uolienų mine-raloginę ir cheminę sudėtį, struk-tūrą ir klasifikaciją. Jis iš uolie-nų pagaminio plonyčius lakšte-lius, kuriuos per petrografinį mikroskopą nufotografavo skai-drėmis, ir jų turinys ekrane lei-džia pamatyti neišpasakytą, gamtoje susiklosčiusių abstrak-tinių formų, sudėtingiausių kom-pozicijų meną. Dr. G. Collins sa-vo straipsnyje "Finding Bare Beauty in Common Rocks" iš-

spausdintame National Geogra-phic Magazine Jan. 1966, atiden-gė paslaptį ir spalvotomis ilius-tracijomis įrodė, kad abstraktas yra taip senas, kaip dinosaurai. Straipsnis iliustruotas 16 spal-votomis nuotraukomis.

Šiuo metu Lietuvoje gyvenas jaunas gydytojas Vaeļovas Intas Žemaitijoje prie Mosėdžio ligo-ninės įkūrė nuostabų gamtos mu-ziejų iš 5,000 akmenų luitų ir mi-neralų. Tą kolekciją drąsiai bū-tų galima priskirti prie abstrak-tinės skulptūros gamtos feno-menų.

Knygose, Lewis R. Wolberg "Hidden World", N. Y. ir Oscar Forel' Hidden Art in Nature" (Synchronies) Harper & Row Co., N. Y.) sutekta apščiai ab-strakcinio meno pavyzdžių iš gyvosios gamtos pasaulio.

Daug dar galima aptikti gam-tos sukurtų abstrakcinio meno pavyzdžių technikos, medicinos, gamtos ir kt. mokslo žurnaluose bei fotografijos albumuose.

Gamtos sukurtas abstraktinis menas yra gaivališkas dar neiš-aikintų veiksmų padarinys, o žmogus, kaip tos visumos dale-lytė kuria abstraktinį ir kitą meną savo intelektualinių galių dėka.

Abstraktinių formų panaudo-jimas kitose meno atmainose, praplečia vaizdinio meno mišrių-jų stilių sistemą, kuri savo turi-niu gali būti lygiagretė literatū-rinios padalai. Be išimties, visų kū-rinių meno vertė nusakoma pa-gal bendrą tiesos kriterijų — estetinį grožį.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINI
DIENRASTI "NAUJIIENAS"

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIIENOSE" su DIDELEMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą, išspūdi. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštų, atsuntus čekį arba money order.

NAUJIIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
a year
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO **7 1/2%**

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

SLA

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ
AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenė ir išmokoje dau-giau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-joms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviški KLUBU ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

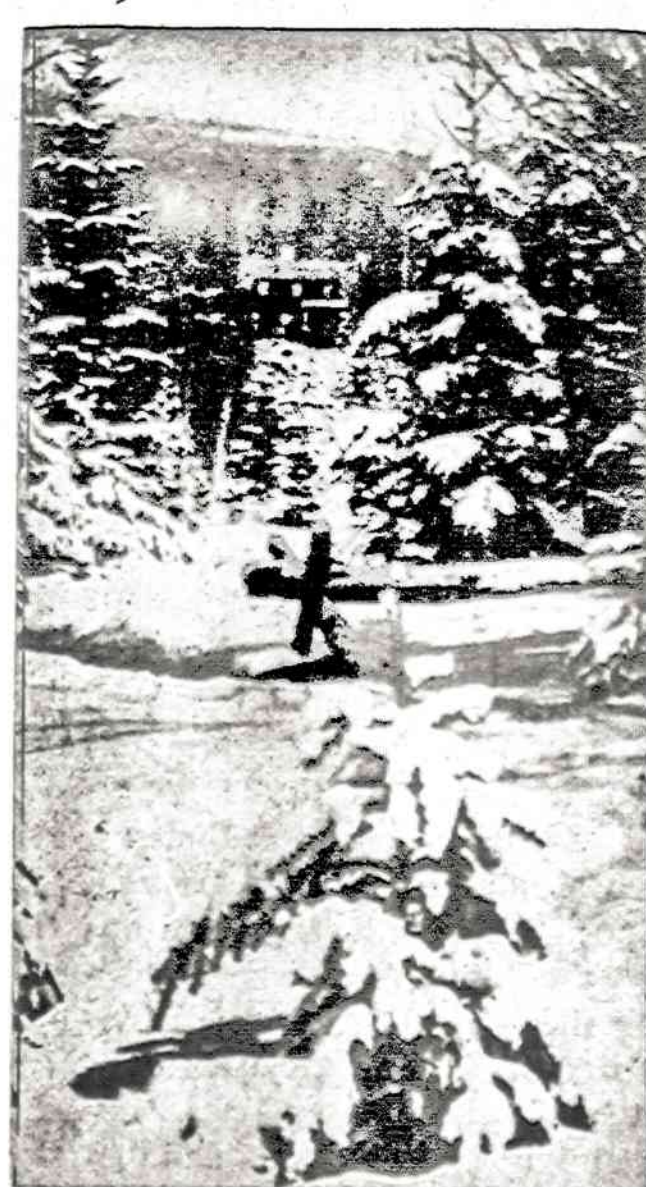
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasunčiant čekį ar Money or-derį tokiu adresu:

NAUJIIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-delius darbus. Pirma, jie padeda Jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo me-nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 36 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

DR. K. PAUTIENIS

RŪKYMAS IR ŠIRDIES LIGOS

Paskaita skaityta Toronte šauliams ir visuomenei

Dabartinio laiku S. Amerikoje smarkiai padažnėjo rūkymas, kaip cigarečių, taip ir kitų rūkymų. 1910 metais USA buvo su rūkoma 138 cigaretės, apskaičiuojant vidurkį kiekvienam žmogui. 1950 m. jau 40 metų vėliau, cigarečių surūkymas pakilo iki 3,360 cigarečių kiekvienam žmogui, o 1961 metais jau buvo surūkoma, 3,986 cigaretės. Praslinkus 50 metų, cigarečių surūkoma 30 kartų daugiau negu pirma. Nuo tokio didelio rūkymo padažnėjo smarkiai pakilo nuo rūkymo visokios susirgimai ir jų komplikacijos.

Kokia priežastis tokio didelio rūkymo padažnėjimo?

Rūkymo priežastis yra labai daug, bet didžiausia priežastis tai labai didelė reklama per laikraščius, televiziją ir radiją. Reklama po priedanga visokių melagėnų ir apgaulingų šūkių kviečia ir ragina kiekvieną rūkyti. Reklama sako: Rūkyk, nes cigarečių yra malonus mentolo skonio, cigarečių kvėpavimo riebus skonio, atgaivinančio skonio ir kvapo cigarečių simpatiško patrauklaus skonio ir kt. Šimtai radijo ir televizijos stočių, anksčiau, kas 15 minučių per visas 24 valandas kalbė, skelbė ir prašydavo kiekvieną rūkyti. Rūkoma, kad greičiau laiką praleidus; rūkoma, kad moteris savo figūrą

pataisytų į patrauklią grožio formą; rūkoma, kad svorį numestų; rūkoma pavargus, susinervavus ir t. t.

Vaikai pradeda rūkyti, kad greičiau į vyrus įsirašius. Jaukas vaikūškis, kokios 14 metų, savo draugui — Rūkyk ir nebus lėpė! Kai pradėsi rūkyti, tai būsi žavingas ir patrauklus gražiai mergaitei.

Šitaip lengvapediškai galvodami, apie rūkymo prasmę ir malonumus, užmirštama apie rūkymo žalą ir rūkoma tiek daug ir taip dažnai, kad tas rūkymo tempas eina vėjo greitumu lyg nuo kalno vežimas ristikų. Ir nėra jokių priemonių tą rūkymo tempą sumažinti. Televizijos cigarečių reklama, kad suradus geresnį pasisekimą rūkymui, gerdžius, melagingus cigarečių skonus, palydi jausminga dainos ir muzikos melodija ir tas viskas silpnina žmogaus jausmus ir valią, o silpnės valios žmogus, pagaunamas lyg hipnoso, ir pasiduoda rūkymui.

Melaginga, atgaivinančių ir atvesninančių cigarečių reklama, dažnai būna surišta su ypatingai gražiais gamtos vaizdais, gražiomis moterimis, skaniais reklaminiiais gerimais, o ta reklama silpninančiai ir hipnotizuojančiai pagauna jaunų nelaimingų aukų pražūtingam rūkymui. Kai kurie rūkantieji mano, kad

jei berūkiant dėmus giliai į plaučius neįtraukia, tai būk toks rūkymo būdas yra nekenksmingas. Visai klaidinga. Tabako nikotinas labai greitai rezorbuojasi per lūpų gleivinę per burnos, liežuvio ir gerklės gleivinę ir labai greitai patenka į kūną, širdį ir smarkiai intoksikuoja.

Rūkomo tabako sudėtis ir jo nuodingumas

Dabartinio metu mokslo yra nustatyta, kad tabakas turi kelis šimtus savo sudėtinųjų dalių. Tabakas turi nuo vieno iki 8% nikotino. Tabakas iš Kubos turi 1.6% nikotino, kaip tuo tarpu Amerikos tabakas iš Kentucky turi apie 8% nikotino.

Pats grynas nikotinas yra bespalvis skystis, tik susidūręs su oru įgauna rusvą spalvą, dėl to rūpančių pirštai nuo nikotino yra parudę. Vienas lašas nikotino sveria 25 mg. ir pusė lašo nikotino nuodija vaikus, o 2-3 lašai nikotino yra mirtina dozė žmogui.

Nikotinas neturi jokios gydomos galios, tik žinomas kaip nuodas, kuris paraližuoja periferinę ir centrinę nervų sistemą, taip pat išsukia širdies ligas. Tabakas turi kelis šimtus sudėtinųjų dalių, bet čia paminėsiu tik keletą: nikotinas, celulozė, krakmolas, proteinas, cukrus, alkoholis, pheomolas, riebalinės rūšys isoprenoidai, sterolis, arsenikas ir kiti.

Iš sterolio organizme pasigamina cholesterolis, kuris labai dažnai yra širdies susirgimų priežastimi. Kiekviena cigarete turi ¼ microgramo arseniko, o arsenikas yra labai didelis nuodas.

Pačio nikotino veikla yra pavojingiausia širdies ligoms. Nikotinas paraližuoja širdies nervų sistemą, simpatinę ir parasimpatinę sistemą. Taip paraližuoja ir centrinę nervų sistemą. Tabako nikotinas labai lengvai rezorbuojasi per kvėpavimo takų gleivinę. Po kelių cigarečių surūkymo, nikotinas laikosi ilgai organizme; ir tik po 3 ar keturių dienų jis pašalinama iš organizmo, per šlapimo takus. Po rūkymo, kurie tik pradeda rūkyti, tabako nikotinas stabdo širdies veikimą, širdies plakimas silpnėja ir lėgionis jaučia stoka oro, kartais toks pradedančiam rūkyti reikalinga skubi pagalba.

Gydytojai, tokiam ligoniui duoda atropino 1 mg, kad širdies veikimą pagerintų. Dažnai vaikai nuo tėvų slepiasi ir nesako, kad nuo rūkymo apsirgo. Čia yra per daug suerzintas nervas, kuris silpnina širdies pulsą. Tabako nikotinas, širdies kraują indus (inkstų taipgi) sutraukia, pasidaro spasmai, dėl to ir rūkantiems pakelia kraujo spaudimą.

Nikotinas akies vyzdį sutraukia, o vėliau paraližuoja. Vyzdis atrodo kaip pas mirštantį žmogų. Nuo didelio rūkymo, 20-30 cigarečių per dieną, atsiranda širdies plakimai ir širdies nuo nikotino be reikalo varginama. Pas rūkantiems kraujyje atsiranda labai daug anglies viendegio CO, kuris yra didelis nuodas širdžiai ir visam organizmui.

Normaliai pas sveiką žmogų anglies viendegio CO gali būti ne daugiau iki 1%, bet pas rūkantį šitas CO pakyla nuo 5% iki 15%. Širdis yra inervuojama dviejų rūšių nervų, simpatinė ir parasimpatinė, kuri pagreitina širdies plakimą ir vėluoja širdies veikimą.

Cholesterolio koncentracija nuo rūkymo padidėja. Cholesterolis ir kitos lipidų riebalinės medžiagos prilimpa prie vidinių kraujagyslių sienelių ir širdies vidinių kraujagyslių sienelių spindis susiaurėja ir maitinimas širdies sutrinka. Tokiu būdu kraujas, ateidamas į širdį, nepakankamai pristato deguonies ir kitų reikalingų maitinamųjų medžiagų.

Manoma, kad rūkomo tabako medžiagos erzina aninkstinės liaukos adrenalines sistemą ir paleidžia į kraują daug daugiau epinefrino, kuris sutraukia širdies ir periferinius kūno kraujagysles.

Hamiltono choras "Aidas", kuris Čikagoje koncertuos lapkričio 30 dieną Balfo 30 metų sukakties minėjime.

Hamiltono "Aidas" koncertuos Čikagoje

BALFO 30 metų jubiliejaus proga lapkričio 30 d.

Vyrų chorai mūsų jau yra įprastinis dalykas, bet mergaičių choras — rečiau. Mergaičių choras turėsime proga išgirsti Čikagoje lapkričio 30 (šeštadienį) Marijos aukštųjų mokyklos auditorijoje. Koncertuos Hamiltono mergaičių choras Aidas, diriguojamas Vlado Verikaitis.

Aidas pradėjo veikti 1970 metais. Sol. V. Verikaitis vadovė, choras išaugo į stiprų muzikinį vienetą, kuriame dabar dainuoja penkiolika merginų, dešimt penkių moksleivių ir studentės lietuvaitės. Aidas jau pirmuoju savo koncertu, įvykusi 1971 metais, patraukė publikos dėmesį ir greit išaugo.

indus, o kraujo spaudimas kyla. Tam pakauna įrodymų, kad pas rūkantiems randama šlapime virš normos padidėjusią koncentraciją epinefrino. Taip pat šito epinefrino randama padidėjusią koncentraciją pas rūkantiems ir periferiniuose induose.

Nuo rūkymo kraujo hemoglobinas susijungia su CO ir sudaro CO HB, kuris pristatymą širdžiai deguonies sumažina ir tuo didina širdies indų arteriosklerozę. Delko deguonis nesijungia su HB, kaip normaliai turėtų įvykti, dėl to, kad nuodas CO nuo rūkymo turi 200 kartus didesnę prisijungimo jėgą jungtis su Hb, o ne su deguoniu.

Nuo rūkymo sumažėjus kraujo deguoniui, organizme apta Co atsiranda kitas nuodas HCN, vandenilio cianidas.

Pas rūkantiems tabakas į kūną paleidžia Catecholaminą, kuris kuris padidina širdies sienelių įtempimą ir širdis be reikalo dažniau savo susitraukimus, šiuo atveju širdis reikalauja daugiau deguonies ir kitų maitinamųjų medžiagų. Širdis, negaudama šitų deguonies papildymų, nusilpsta ir žmogus, pradeda dusyti, trūksta oro.

Tokiu būdu širdžiai yra labai sunku atlikti normalų pareiklauiamą darbą. Nuo tokių ne normalių sąlygų širdis stengiasi prisitaikyti iki tam tikro laipsnio, o žmogus vis nejaučia, bet neilgam. Rūkomas tabako nikotinas sutraukia širdies kraujagysles ir trečia širdis gauna nuo rūkymo jau apgadintą kraują su dideliu priemaišų iki 15% anglies viendegio CO.

Pakitę širdies kraujagysles, apnuodytas nuo rūkymo kraujas išsukia širdies mažakraujystę, vadinama išemija ir spasmus kraujagyslių. Tas viskas jau išsukia ligoniui krūtinės skausmus, prasideda jau vadinama angina pectoris. Prie aštrių angina pectoris atsitikimų jau prisieina greitai šaukti daktaro ar ligoninės.

Šitės širdies simptomai dar ne širdies priepuolis, nes širdies priepuolis metu stambesnis kraujas širdies indas ar jo šaka visai užsikemša ir nepristato jokio maisto ir deguonies tam tikrai daliai širdies. Toks kraujas indo užsikimšimas dažniausia būna nuo cholesterolio ir lipidų arba nuo kraujagyslių, atnešio iš kitos vietos. Mirtingumas nuo širdies tikrų priepuolių yra daug didesnis, negu nuo širdies angina pectoris.

(Bus daugiau)

ny. Jis dainuos ir šį šeštadienį, Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Muzikos meno žmonėms ir visiems pamėgusiems lietuvišką dainą, Aido koncertas bus tikra dvasinė atgaiva, besiklausant sudėtingos programos ir besgrožint jaunų lietuvių dainavimu. Janinui tai bus idomi proga pažinti Kanados mergaites.

Po koncerto įvyks susipažinimo vakariėnė ir šokiai Pakšalo salėje. Kvietimus į koncertą įsigyti Marginių krautuose Marquette Parke ir šeštadienį prie įėjimo.

Koncertą ruošia Čikagos apskritys Balfo valdyba. Balfo 30 metų sukakties atžymėjimas (bm).

DIDŽIAUSIAS KRIOKLYS

Lietingiausia vieta žemėje yra Paragvajuje, netoli Brazilijos sienos, kur upė Parana išsiskakoja daugiau kaip į 20 šakų. Ten lietus be pertraukos lyja nuo ne atmenamų laikų. Drėgmės tiekias yra Guairos krioklys — vienas didžiausių pasauly.

◆ Kai mylima, dažnai abejojama tuo, kuo labiausiai tikima.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČLAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jis bus idomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražią istoriją. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisakymams nupirkti Antano Rūkos parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijus kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateitiems, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvykusių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą su bolševiku ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinė, neįprastai lietuviškos dienos ir valandos, kurios yra išsiskęjęs neįtikėtinai komunistų klaidingumas pavergiant tautas ir žmones. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė Ona Viliūnė, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Paikungėje. Vaizdus aprašymas ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl., \$1.50. Yra taip pat versleris ir anglų kalba.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl., \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGAS. Autorius įstabiai neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei žmonių kvietimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl., kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARASTĖJE. 84 psl., kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOJE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Atsiskaityti darbo vaišingomis arba užsakant pastu ir pridėjant čekį ar piniginę perlaidą

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios pasuot bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista. 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista. 464 psl. \$6.00

Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas. 431 psl. \$7.50

Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis. 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis. 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00

Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kairys, LIETUVŲ BUDO, gražiai įrista. 416 psl. \$5.50

Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00

Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity for 5 years, 10 months (14% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

POLITIKOJE ATSITIKTINUMŲ NĖRA

Kaip ilgai nesužalota išliks okupuota mūsų tauta?

Raudonasis spalio perversmas atnešė daugeliui tautų pasibaisėtiną tragediją, nežūrint to, kai kurių politinių atsilikusių, k. a. Australijos ir Naujosios Zelandijos valstybių valdovai, raudonosios revoliucijos sistemoje išauklėtų vadų daromas kitoms tautoms skriaudas laiko teisėtais.

Prie tų skriaudų jau ir didelė išeivių palengva pradeda priprasti. Jie praradę tikėjimą, kad lietuviai tauta bet kada atgaus laisvę. Savo ir kitų paguodai jie siūlo kol kas šokti lenciūgėlį ir dainuoti dainėles lietuviškos išlaikymui, bet gi vengiant patriotinės politikos.

Po ilgesnio slapstymosi, dabar į paviršių išplaukę kai kurie individai pakėlę galvas demonstruoja, kad spalio revoliucija yra didelė šventė... Apie tokius šiaudų kūlius yra rašęs Vincas Kudirkas, bet panašumų tebėra užsilikę dar ir dabar. Jie, vaizduodami kažkokius optimistus įrodinėja, kad tauta, gyvendama ir to-

kiose sąlygose, išliks gyva ir nesužalota, nekreipdami dėmesio į tai, kad jau dabar okupuotoje Lietuvoje žmogus sušitęs nepažįstama žmogų, kalbina rusiškai, o ne lietuviškai, nors jie tebegyvena Lietuvoje. Ką mums tokie reiškiniai sako? Tas reiškia, kad ir jie ten, kaip ir mes, pradeda jaustis gyveną ne savoje valstybėje, bet "nedalomoje" Rusijos teritorijoje.

Jeigu rusams pavyko, palyginus, per trumpą laiką į žmonių pasąmonę įkalti, kad jie gyvena nedalomoj Rusijoje, tai kaip gi ilgai tokiose sąlygose tauta galės išlikti gyva ir nesužalota?

Prie esamų sąlygų ji negali išlikti nesužalota. Paimkime net ne esminį vieną kitą pavyzdį: nuo pat mažens vaikas (kol kas), šalia lietuvių kalbos, privalo mokytis ir rusų kalbą. Privalo dėl to, kad kitos išeities jau nebėra.

Nežvelgiant į tolimą ateitį, jau dabar su viena lietuvių kalba ir Lietuvoje gyvenant neįmanoma egzistuoti.

Istaigose rašytja, jeigu ne vien rusų, tai (kol kas) abiem kalbom rašoma. Mokytojas privalo mokėti rusų kalbą, nes jis įpareigojamas mokyti vaikus ir rusų kalbos. Dirbtuvių raštinėse susirašinėjimui ir paprasčiausi rašteliai prie masinių rašomi rusų kalba, o kartais (tik kol kas) dar abiem kalbom. Turiu po ranka atvežtą iš pavergtos Lietuvos 1973 metais išleistą Lietuvos teritorijos žemėlapi. Visi įrašai vien rusų kalba. Pagaliau, kad ir tokie dalykėliai: vokai, sveikinimo kortelės, pašto ženklukai, pinigai ir t. t. viskas vien rusiškai. Nors šie dalykėliai kaip kam atrodo menkiniai, apie kuriuos nereikėtų šnekėti iš viso, bet reikia neužmiršti, kad smulkūs kasdieniniai menkiniai veikia žmogaus sąmonę, todėl rusai į tai pirmąjį dėmesį ir atkreipė, o ne į didžiuosius, nes dideliais kasdienybėje nesuduriama.

Kas žino, po kiek metų ir ten vaikas pasakys: — Ei, tėvai, kam reikalinga ta lietuvių kalba, jeigu aš su ja tik savoį gryčioį tegaliu naudotis? Toks sveikatingumas gali ištikti lietuvių tautą, jeigu ji bus rusų ilgai okupuota ir neturės savo nepriklausomos valstybės. Daugelis senesnės kartos ir dabar tebemoka rusų kalbą, kurios jie jokioje mokykloje nesimokė, o tik iš vyresniųjų žmonių pramoko, kurie buvo paliesti caro laikų rusifikacijos.

Reikia neužmiršti, kad tais laikais buvo daug sunkiau rusifikaciją plėsti, nes tais laikais privalomo mokslo nebuvo, todėl didelės skaičius žmonių, nelankančių mokyklų, rusifikacijai sunkiai buvo pasiekiami. Tuo tarpu dabar ir vystyklusiose tebesa naujagimiai jau pasiekiami vadina muose "lopšelių" namuose, o ką bekalbėti, kurie patenka į pionierių stovyklas.

Nesunkiai galima įsivaizduoti, ką iki šio momento būtų atsiekus, kad ir negudri, bet lygiai brutali kaip ir šių laikų, caro pradžioje rusifikacija, jeigu lietuvių tauta nebūtų atgavusi laisvės ir nebūtų sukūrusi savą nepriklausomą valstybę.

Šioji karti tikrovė turėtų įnešti šviesos tiems, kurie įsivaizduoja, kad geriausias būtas išganymas lietuvių tautai gauti autonominę savivaldą. Pasiklausius tokių samprotavimų, kyla klausimas: neįaugi jiems tik tiek terūpi savo tautos likimas?

Grįžtant prie spalio "revoliucijos" paradų, pirmaisiais rusų komunistų okupacijos metais, ne vienoje vietoje paradų eisenose dalyvaavavo ne tik NKVD suvaryta minia, bet ir nuoširdžių atnešto rusų režimo gerbėjų. Viename ant Nemuno kranto valsčiaus miestelyje mokytojai vyra su žmona nusigrimavę prez. Smetonos ir jo žmonos imitacijoje, užlipę ant spec. paruoštos platformos vaidino jų pačių surežisuotą prez. Smetonos ir jo žmonos išniekinimui vaidinimą. Tačiau, praėjus keliems metams, visų kas juos pažinojo, nustebimui, tie patys "sme-

Izraelio ambasadorius Jungtinėse Tautose Josef Te-koah pareiškė, kad arabai teroristai jokių valstybių Izraelio pasienyje nesteris.

ŠVIESA IŠ ŠVIESOS

Mikalajaus Ivanausko dailės darbų paroda

Vyksta nuo lapkričio 18 d. iki gruodžio 13 d. Illinois Bell Rūmuose Labby Gallery, 225 W. Randolph Street, Chicagoje. M. Ivanausko novatoriška paroda įdomi. Apie šį naują dailės procesą tegul skaitytojams pats autorius kai kuriuos dalykus pasakoją.

M. S. Šviesa iš šviesos — Lumen de Lumine — Light of Light

Liepsnos kūrėjas — novatorius, Mikalojus Ivanauskas, per paskutiniuosius trejus metus išvystė spalvotų skaidrių kūrybą, panaudodamas cheminius metodus ir patyrimą, nepriklausomai nuo kitų praktikuojamų fotocheminių procesų ir būdų.

Šią naująją meno šaką autorius pavadino "Šviesa iš šviesos". Išgauti subtilias, skaidrias ir galias spalvas, svarbiausį vaidmenį atlieka fizinis-cheminis procesas. Visi kiti čia naudojami mechaniniai bei pašybos paspalvinimai yra tik pagalbinės priemonės paveiklo formoms koreguoti ir dėmelėms išlyginti.

Yra du pagrindiniai "Šviesa iš šviesos" atlikimo būdai: sausas — tai spalvotų linijų grafika ir šlapias — spalvotų plotų išvystymas. Trečias — tų dviejų procesų kombinacija yra sudėtingas priemonės paveiklo formoms koreguoti ir dėmelėms išlyginti.

"Šviesa iš šviesos" naujoji meno šaka priklauso tai vaizdinio meno rūšiai, kuriai priklauso graviūra, litografija ir motyvas. Technikos atžvilgiu —

"Šviesa iš šviesos" menas priklauso fotografijos sričiai.

Kaip žinome, skaidrės gali būti rodamos ekranuose arba iš jų padaromos bei padidinamos fotografijos arba spausdinami spalvoti paveikslai fotochromografijos būdu.

"Šviesa iš šviesos" autorius dar 1938 metais atliko bandymą, panaudodamas kūrybai fotografijos procesą. Jis tuomet nupiešė stiklo akvarelės būdu negatyvą, o originalą pasigaminant fotografiniu popieriaus, kuri iki šiol sveiktai išlaikė savo archyve. Toks kūrybos būdas atitiko istoriniam Cliché-verre principui. Dabar, po daugiau kaip trisdešimt metų, autorius panaudojo fotochemijos pažangą ir rado, kad vietoj mechanškai graviruoto ar dažyto negatyvo (juodam-baltam fotografiniam procesui) galima kurti spalvotas skaidres fotocheminiu procesu, kontroliuojant spalvų gamą ir jų tonus.

"Šviesa iš šviesos" meno kūrinys atsiskleidžia šie sudedamieji elementai bei savitumai: kūrybos laisvė; novatoriškos abstrakto formos; nuklearinių dėsnių tveriamą tekstūrą; lanksti kompozicinė struktūra; spalvų gamos tonų ir niuansų subtilumas, beribiškumas ir harmoni-

ja; naujas mistinio grožio kosmospaslapčių atidengimas ir jo perteikimas žiūrovui.

Transformuojant fizinį — cheminį kūrybos procesą į meno objektą, tamsa tampa šviesa, o jos sudedamieji komponentai sužeri spalvomis. Todėl šios meno naujovės pavadinimas šviesa iš šviesos (Lumen de Lumine — Light of Light) atitinka to meno technologijos analogijai.

Šviesa iš šviesos autorius, Mikalojus Ivanauskas, taip aptaria abstrakcinio meno definiciją.

Bendrai abstraktinis menas yra linijų, plotų ir erdvės konfigūracinės estetikos kūryba, kuri gali būti atžymėta tame vaizdinio meno sistemos skyriuje, kurio turinyje nerandame žmogaus supančios realios tikrovės: gamtos ir civilizacijos sukurtų objektų bei jų santykiavimo istorinės raidos.

Gamtoje šios realybės forma apsprendžiama analitinės ir bendrosios geometrijos lygtimis, kurios nariai, kaip modernioje fizikoje aptariama, yra grūdėtų dalelių sistemų fiziniai, cheminiai ir biocheminiai veiksniai.

Labai gera gamtos abstrakto supratimą duoda mums dr. G. Collins, kuris San Fernando Valley State College, Northridge, California, USA dėsto petrografiją, mokslą apie uolienų mineraloginę ir cheminę sudėtį, struktūrą ir klasifikaciją. Jis iš uolienų pagaminą plončius lakštėlius, kuriuos per petrografinį mikroskopą nufotografavo skaidrėmis, ir jų turinys ekrane leidžia pamatyti neįspasakytą, gamtoje susiklosčiusių abstraktinių formų, sudėtingiausių kompozicijų meną. Dr. G. Collins savo straipsnyje "Finding Bare Beauty in Common Rocks" iš-

spausdintame National Geographic Magazine Jan. 1966, atidengė paslaptį ir spalvotomis iliustracijomis įrodė, kad abstraktas yra taip senas, kaip dinosaurai. Straipsnis iliustruotas 16 spalvotomis nuotraukomis.

Šiuo metu Lietuvoje gyvenas jaunas gydytojas Vaclovas Intas žemaitijoje prie Mosėdžio ligoninės įkūrė nuostabų gamtos muziejų iš 5,000 akmenų luitų ir mineralų. Tą kolekciją drąsiai būtų galima priskirti prie abstraktinės skulptūros gamtos fenomenų.

Knygose, Lewis R. Wolberg "Hidden World", N. Y. ir Oscar Forel "Hidden Art in Nature" (Synchronismes) Harper & Row Co., N. Y.) sutelkta apščiiai abstrakcinio meno pavyzdžių iš gyvosios gamtos pasaulio.

Daug dar galima aptikti gamtos sukurtų abstrakcinio meno pavyzdžių technikos, medicinos, gamtos ir kt. mokslo žurnaluose bei fotografijos albumuose.

Gamtos sukurtas abstraktinis menas yra gaivališkas dar neišaiškintų veiksmų padariny, o žmogus, kaip tos visumos dalelytė kuria abstraktinį ir kitą meną savo intelektualinių galių dėka.

Abstraktinių formų panaudojimas kitose meno atmainose, praplečia vaizdinio meno mišriųjų stilių sistemą, kuri savo turiniu gali būti lygiagretė literatūros padalai. Be išimties, visų kūrinių meno vertė nusakoma pagal bendrą tiesos kriterijų — estetinį grožį.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRASTĮ "NAUJIEŅAS"

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŅOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJIEŅOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

SLA

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILLIONUS dolerių savo apdraus-ties nariams.

SLA — didžiausia lietuvių frateralinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVI-NIJIMAS niekojo pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąjį Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visoko amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviški KLABŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjas ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVINIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato pel., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

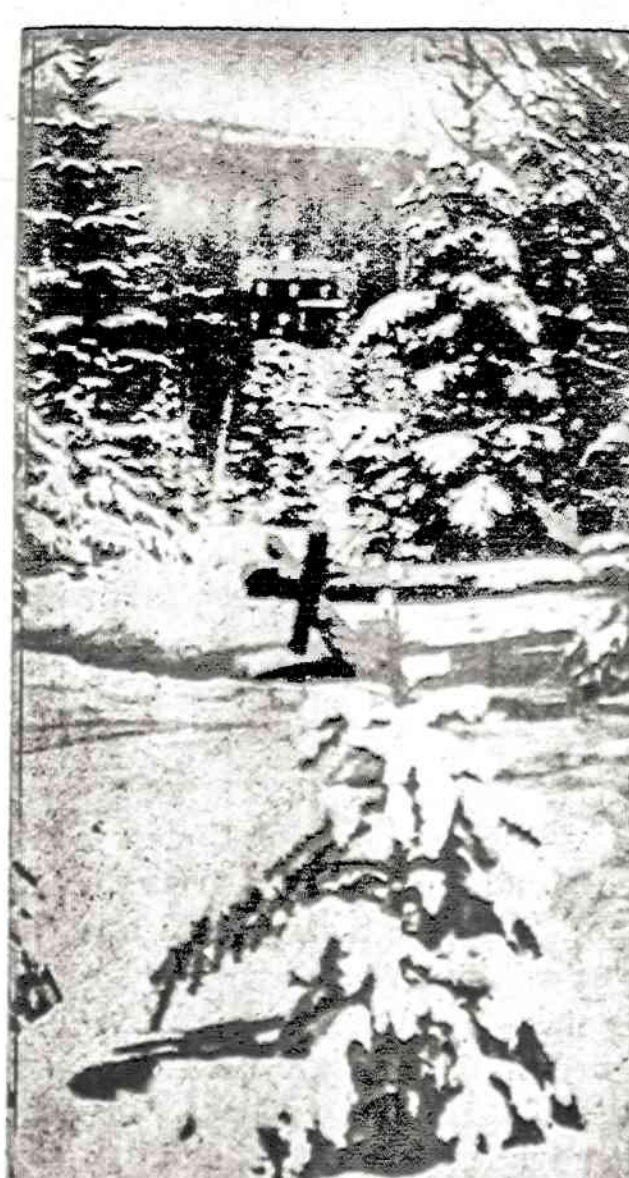
Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasifunciant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA-1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50

Vladivostoke eina sunkios derybos

Praeitą šeštadienį ir sekmadienį Vladivostoke ejo labai sunkios derybos tarp prezidento Fordo ir komunistų partijos sekretoriaus Brežnevo, praneša kartu su prezidentu Fordu Vladivostokan nuskridę Amerikos žurnalistai. Chicago Tribune korespondentas James O. Jackson tvirtina, kad pati pradžia pasitarimų buvo labai sunki.

Tik dabar paaiškėjo, kad visa eilė klausimų, kurie jau skaitėsi išspręsti, dar nebuvo galutinai aptarti. Vienas svarbiausių klausimų — sovietų pasižadėjimas išleisti užsienin Sovietų Sąjungoje nenorinčius gyventi. Sovietų valdžia išleidžia daugiau žydų ir vieną kitą kitos tautybės žmogų. Prezidentui Fordui pareikalavus, sovietų valdžia leido ir Simui Kudirkai su šeima išvykti, bet Brežnevas dar ir šiandien reikalavimą išleisti žmones iš Sovietų Sąjungos tebelaiko įsikišimu į sovietų vidaus reikalus.

Atsimerame, kad tuo reikalu nebuvo aiškaus ir vieningo pranešimo. Vienaip susitarimą šiuo reikalu interpretavo prezidentas Fordas, o antraip jį interpretavo Leonidas Brežnevas. Dar kitaip į visą susitarimą žiūri senatorius Jacksonas, kuris privertė rusus padaryti nuolaidas, išleisti daugiau žydų ir kitų tautybių žmonių. Tvirtinama, kad Brežnevas kumštėmis į stalą daužęs, kai sužinojęs Amerikoje pasirodžiusias žinias apie sovietų valdžios padarytas nuolaidas. Savo blogą charakterį jis parodęs Amerikos atstovams Maskvoje.

Žydams rusai tebeduoda vizas išvažiuoti, bet jau pačioje Rusijoje daro jiems sunkumų. Sovietų valdžia ir policija imasi priemonių žydų išvažiavimą pristabdyti. Pirmiausia išvažiuoti norinčius atleidžia iš darbo, o kitus, pradėjusius rengtis kelionėn, verčia nuo jos atsisakyti ir skelbti viešus pareiškimus, kad jie visai nesirengia važiuoti. Vladivostoke Fordas turės priminti Brežnevui, kad nepersekiotų norinčių išvažiuoti. Brežnevas paklausė prezidento Fordo ir išleido Simą Kudirką su šeima, bet sovietų valdžia nebeišleidžia muziko Jurgučio šeimos. Jurgutienė su dukra prašė leidimo išvažiuoti, bet to leidimo rusai dar nedavė.

Dabar veikiantieji susitarimai įpareigoja abi puses negaminti tam tikrų elektroninių ginklų. Amerika prisilaiko susitarimo, tuo tarpu JAV vyriausybė turi įrodymų, kad sovietų valdžia apgaudinėja. Prezidentui

Fordui reikės padėti kortas antstalo ir pasakyti rusams, kad visi susitarimai neturi jokios prasmės, jeigu sovietų valdžia pasižadėjimų nesilaiko. Kokia prasmė tartis apie naujos sutarties paragrafus, kad veikiantios sutarties paragrafai laužomi? Šį klausimą prezidentas Fordas pirmiausia turės paklausti Brežnevui po nosimi. „Nuo Brežnevo laikysenos galėtų priklausyti visa tolimesnių pasitarimų eiga.“

Praeitą šeštadienį britai paskelbė, kad sovietų valdžia išgalvoti priemonės satelitams daužyti. Dabartinio metu erdveje skrieja daugybė iškeltų satelitų. Vieni dirba naudingą darbą, o kiti skrieja aplinkui Žemę be jokio reikalo. Vieni buvo iškelti bandymams, kad pramokytų juos iškelti į įvairias orbitas, o kiti naudojami telefono pasikalbėjimų ir paveikslų persiuntimui. Buvo pasklidusi žinia, kad sovietų valdžios iškelti satelitai susidūrė, bet dabar britai tvirtina, kad rusai iškelti satelitą gali išmušti iš orbitos bet kurį skriejantį satelitą. Prezidentas Fordas yra gerai informuotas apie šiuos naujus sovietų bandymus. Jis turės kalbėtis su Brežnevu ir patirti koki yra sovietų valdžios planai satelitų naikimo reikalu.

Prezidentas Fordas turės paliešti ir Artimųjų Rytų klausimą. Niekam ne paslaptis, kad sovietų valdžia jau apginklavo Siriją. Pirmą jį ginklus kišo egiptiečiams, o dabar tankus, kulkosvaideus ir net karo lėktuvus siunčia į Siriją. Brežnevas buvo pasižadėjęs siekti taikos Artimuose Rytuose, bet savo žodžius nesilaiko. Prezidentas Fordas turės jam priminti kelis anksčiau duotus pažadus ir duoti faktų apie jų laužymą.

Kai prezidentas Fordas šeštadienio rytą nusileido Vladivostoke, tai aerodrome jį pasitiko Brežnevas ir Gromyka. Brežnevas tuojau užmovė prezidentui rusišką papachą ir davė šiltus kailinius. Sibire jau šalta. Lėktuvui teko skristi prieš didelį vėją ir prie vieno laipsnio temperatūros. Brežnevas leido Amerikos laikraštininkams apžiūrėti Vladivostoką. Reikia neužmiršti, kad nuo 1923 metų sovietų valdžia neleidžia amerikiečiams įžengti į Vladivostoką. Vėliau rusai uždraudė ir kitiems užsieniečiams įžengti į Vladivostoką, bet joks amerikietis Vladivostokan kojos neįkėlė per 50 metų. Vladivostoke yra sovietų Pacifiko laivyno svarbiausioji bazė, todėl sovietų valdžia ir uždraudė užsieniečiams lankytis šį pajūrio miestą.

Kada didelis sprausminis lėktuvas skrenda į naują ir nežinomą vietą, tai į paskutinį aerodromą įsėda pilotas, kuris padeda lėktuvui saugiai nusileisti. Pagal tarptautines aviacijos taisykles, sovietų pilotas turėjo įlipti į prezidento Fordo lėktuvą ir nurodyti, kaip be pavojaus pasiekti Vladivostoko aerodromą. Bet į Seulo aerodromą rusai savo piloto neatsiuntė. Jie matote, nepripažįsta pietų Korėjos, todėl jie negalėjo prašyti leidimo vykti į pietų Korėją. Paskutinę minutę rusai pranešė, kad jų pilotas bus nuskraidintas tiksliai į Tokijo. Prezidentui Fordui reikėjo dar kartą skristi į Tokijo ir pasiimti ten Vladivostoką pažįstantį lakūną. Prezidentui Fordui reikėjo dvigubai toliau skraidyti nežinomais vandenimis, kol pasiekė Vladivostoką.

Kada sovietų valdžios atstovai taip lengvai laužo susitarimus, tai prezidentui Fordui bus labai sunku paruošti naujas sutartis.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

MISTERIJA PLEČIASI IR EINA GILYN...

P. STRAVINSKAS

Simo Kudirkos, skridusio iš tiesiog ir per New Yorko kon-Maskvos į Chicago ALTO nusulata) prašant, maldaujant, pirktais jam ir šeimai lėktuvo bilietais, jo išvedimas New Yorko iš kelio ir nukreipimas iš tos duobės tarp New Yorko ir New Jersey išsitraukti ir Chicago atsiųsti, o vaikelis taip ir pasiliko joje, farsipirakintas prie Amerikos „Puntuko“...

Labai malonaus veidelio, sa-kyčiau, būsimą „Miss Ameri-ca“, tą 13-kos metų mergelę Kudirkaitę Chicago išklmų dieną turėjo, ir ją drauge su tėveliais bei jos senele čia sveikino tūkstančiai lietuvių, jų tarpe ir labai daug jaunimo, net 1000 skautų susirinkusių į pa-simą mūsų tautą.

Iš pranešimo paaiškėjo:

1) kad, Simas Kudirka su šeima kažkieno buvo nuvežtas į vieną nedidelį miestelį, tarp New Yorko ir New Jersey, kur jis apgyvendintas vieno latvio gydytojo (dabartinėmis mano žiniomis, vedusio vieno mūsų veikėjo buvusią žmoną — PS) šeimoje;

2) kad bet koks lietuvių susisiekimas su S. Kudirka netgi ir telefoninis, nutrauktas;

3) kad jo šeimininkai neleidžia netgi nei ALTO pirminin-kui su juo telefonu pasikalbėti;

4) kad, esant tokioms sąly-goms, ALTO pirmininkas tu-rejęs siųsti į tą miestelį savo žmoną su Simu Kudirka pasi-kalbėti ir susitarti dėl jo apsi-lankymo Chicagoje bei jo pri-ėmimo šiamė mieste;

5) kad dėl to, tačiau Dievui, susitarta (tik įsivaizduokite, kiek tas ponias Bobelienai kaš-tavo laiko ir pinigų!).

Visi, kurie dalyvavo tame susirinkime ir klausėmės ano pranešimo, kraipėme galvas bei traukėme pečiais, negalėdami suprasti, kad čia dabar darosi.

Na, ką darysi — šėtono iš tos balos neišvarysi... Man-tyla, kad gal jis pats apsigalvos ir nuo Kudirkos šeimos atstos...

Bet apsirakta. Va, įrodymai: Pakvietus S. Kudirką su šeima atvykti į Chicago, į 1974.

XI. 16 ir 17 d. jiems ruošiamą didelį jų pagerbimą, pats S. Ku-dirka su žmona ir motina at-skristi sutiko, ir niekas to jiems, atrodo, netrukė, bet abu vaikučiai, — 13-kos metų mergaičiukė ir 8-nių metų sū-nelis, — buvo visai trukdomi tos, kaip sakiau, paslap-tingos rankos.

Tiktai visai eilė čikagiečių, (suaugusiųjų ir jaunimo, ypač liuanistinių mokyklų mo-kinijų ir jų tėvų telegramomis,

Lietuviai vakaruose

Motery meno paroda

Los Angeles liet. parapijos sa-lėje, 1974 m. lapkr. 17 d. įvyko žurn. Rūtos Klevos Vidžiūnienės suorganizuota, lietuvių moterų meno darbų paroda, kuriai ekspoz-natus sutelkė ne pačios kūrinių autorės, bet 30 šeimų, nusipirku-sios pamiltus kūrinius ankstes-nės parodos ar tiesiog iš mote-rų menininkių. Tokiu būdu, transparentinė tvarkoj, salė bu-vo pripildyta įvairaus žanro, dy-džio ir stiliaus paveikslais, ke-ramika, gintaru, audiniais siu-viniais ir kitokiais alebastro, me-džio, mofo ir stiklo išdirbiniais. Žiūrovams palikta tikta siauro-ki tarpai praefiti.

Taip čia dar kartą, tik jau iš kitų savininkų rankų, pasirodė amerikiečių premijomis įverti-ti talentingos jaunutės dailini-kės Rasos Arbatės šviesiaspal-viai paveikslai (tempera ir gra-fika; Aldonos Audronytės- Va-riakojienės-Pūkas: furija (acry-lic), Sėstanti Banga, Gėlių Es-terika (aliejus), Rūsnyno Elegija ir kt., viso aštuoni, iš kurių du yra gavę I ir II premijas ameri-kiečių parodose (tai vizijų pie-simo žanras, jautriai derinant technines priemones); J. Avi-žienienės tempera eksperimentuotos tolimų platumos, pasi-yminės šviesiomis vasaromis ir laisvu stiliumi; V. Balukienės aliejumi tapytas portretas ir kiti jos darbai; Ilonos Brazdžionienės keli špachteliu atlikti pa-veikslai, švelniais niuansais at-spindį, jai pamėgtu, rudmenai pereinamu koloritu; Jūros Gus-taitienės dvi psichologiniu indė-miu stilizuotos figūros (grafi-ka); Nijolės Kentienės akvare-linis bandymas — gamtos ir pa-giatų derinys „San Fernando Mission“, pora alebastrinių

skulptūrų (Palytėjimas ir Ko-ralų Rifi); be to, audinių pa-vyzdžiai; Ritos Medžiukaitės so-kių etiudai (tempera su gra-fika), Valės Molskienės vertin-ga tremtinės su kūdikiu kompoz-icija (pastelė) ir kiti ryškių varšų gamtovaizdžiai aliejumi ir akvarele; J. Paukštienės paveikslai, pasižyminti kontrastiniu spalvingumu; Alfons Pažiūrienės aliejumi pavaizduota prieplauka; Ivonos Raulinaitienės spalvoti abstraktai (aliejus); Irenos Reivydienės šviesiomis varšomis iš-gauti patraukūs gamtovaizdžių efektai (aliejus); Tarabildienės grafikos — tušo pavyzdžiai ir pašėliu — galvos šikės; Mari-jos Tūbelytės-Kuhlmann tempe-ra priemonėm jautriai detalizuo-tos gėlės; Onos Šablaukienės akvaleriniai paveikslai ir tušo grafika; Elenos Urbaitytės ab-straktinis tušo menas; H. Žmū-dzinienės charakteringa dviejų galvų kompozicija (akvarelė); ir daug kitų autorių kūrinių, ku-riuos, 2 val. p. p. uždarant para-dą, nespėjau susizymėti.

Kaip jau minėta, visi kūriniai nusipirkti ankstesnės parodos ir suvežti iš privačių seklyčių dar kartą visuomenei jais pasigrožė-ti. Taigi, meno mėgėjai jau įver-tinti, o gausiai atsilankiusi vi-suomenė tą įvertinimą dar pa-tvirtino laisvai suaukotois 170 dolerių, skirtais parenti dvi-mėnesinį žurnalą „Moterys“, ku-rio bendradarbię yra energingoji žurnalistinė ir pedagogė Rūta Kleva Vidžiūnienė, šios parodos sumanytoja ir organizatorė.

Tai, štai, ką kartais gali pa-daryti vienas asmuo, kai jos krū-tinėje, anot Vinco Kudirkos, „dar dega šventa ugnis toji, kur traukia prie darbo ir duoda tiek vie-ko“.

gerbimą Jaunimo Centre, o vargšas, vaikelis, jos broliukas, paslaptingos rankos pirakini-tas prie Amerikos Puntuko duo-bėje prie New Jersey Chicago-je nebuvo, tą didingų vaizdų nematė, jų prieš save neturė-jo ir savo vaizduotėje niekuo-met gyvenime neturės... Ko-kia didelė skriauda vaikelui!

Kas gi čia yra? Tai ta pati misterija, lydin-ti Kudirkos Amerikos žemėje, kurioje paslaptinga ranka su-kludė jų kelionę į Chicago, jų atvykimo į New Yorką dieną.

Gaila, bet tai tikra tiesa, kad ji, ta misterija, plečiasi ir eina gilyn. Joje besireiškias blogis paliečia ne tik vieną Kudirkų šeimą, juos asmeniškai, bet ir viešąjį interesą, vi-są mūsų tautą.

V. P. GEČIONAS

Išpūdziai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

GOTHOS MIESTE IR MUZIEJUJE

Gothos mieste esu buvęs seniau, trum-pai prieš karą, ir lankęs jo muziejų, tad buvo įdomu vėl apsilankyti, pamatyti skir-tumą. Juo labiau, kad raudonoji Maskva meną buvo išsigabensusi, visus muziejus buvo sausai „iššlavusi“.

Muziejus yra miesto centre, buvusių val-dytojų — hercogų pilyje. Pilis — senas kelių aukštų, kvadratinį kiemą apjuosęs pastatas. Žinoma, aptriusęs. Pilis stūkso ant kalnelio. Iš jos žvelgiant, visas miestas ir toli visa apylinkė gražiai matosi.

Neužsirašinėju istorinių ir kitokių datų. Gal jos ir nebūtų skaitytojui įdomios, liečiančios Tiuringijos praeitį.

Pilis turi nepaprastai daug salių, kam-barių: išklmų, posėdžių, muzikos, žai-dimų, kabinetų ir t. t. Visos tos salės skoningai išdėstytų eksponatų pilnos, sienos nukabinėtos aliejiniais portretais ir kitais menininkų kūrinių. Tenai visko galima rasti, kas tik turi muziejinę vertę: bran-gių, senų ir kombinuotų baldų, aukso brangakmenių, gintaro papuošalų bei kito-kių dirbinių, iš viso pasaulio surinktų archeologinių iškasenų, siekiančių net 5

tūkstančius metų prieš Kristų senumo, mumijų, gausų monetų rinkinį ir kt.

Sunku šiandien pasakyti ar Maskva vis-ką gražino ką buvo išgabensusi. Šitai gali paaiškinti tik muziejaus turto knygos. De-ja, jos eiliniam lankytojui nėra prieina-mos. Šį klausimą teisaiškins ateities ista-rija. Mane lydėjęs vokiečių tiek tetaiškini-no: „Rusai būtų ir negražinę išgabento meno ir muziejinio turto karui pasibaigus, jei ne pasaulio opinija. Viso pasaulio nei-giamas balsas tepriverstė Maskvos komu-nistus gąžinti meno turtus. Gražindami, slėpdami savo sarmatą prieš visą pasaulį, visiems aiškino: „buvome išvežę, kad ap-saugojus nuo sunaikinimo“.

Gothos miestas — kaip miestas. Dide-lio skirtumo nematyti. Gal tik kiek dau-giau pasėnės, na ir, žinoma, apšepęs. Jo-kios naujos statybos, neskaitant šalia jo esančių naujų kelių aukštų blokinių na-mų, kur gyvena rusų karininkų ba-buškos.

Diena saulėta. Dvylikta valanda die-nos. Tuo laiku visos Rytų Vokios žmonės, įstaigos, krautuvės ir t. t. užsidaro ilgokai pietų pertraukai — pusantros valandos. Kavinės, restoranai ir aludės lieka atdaros. Jos dirba pamainomis. Laisvos vietos pietų pertraukos metu nebandyti susirasti, jos užsigrūdusios žmonėmis.

Radę laisvą suolą netoli bažnyčios aikš-tėje, susėdome jame. Dairausi... ir... o Dievulėliai! Bažnyčia aprūkus, kai kur tarp karnyžių bei statulų žolė želia, neku-

rie stiklai išblyrę, sienos kulkų subadytos. Prienu prie šoninių durų — uždarytos, prienu prie didžiųjų — tas pats. Pažvel-giu į virš durų esančią statulą, belaikan-čią rankoje aidarą šv. Raštą ir kitos ran-kos pirštu rodančią tekstą. Teksto vietoje tik kulkos išdausta duobutė. Spėjau, kad tai Liuteris vaizduojamas. Matyti ir pati bažnyčia bus liuteronų buvus. Sakau bu-vus nes dabar viskas juk socialistinės val-džios nuosavybė.

Grįžtu prie suolo ir sakau: „Tenai Liu-teris laiko rankoje šv. Raštą“. Pastebė-jau, kai gale suolo prisėdusi jauna vokie-taitė ironiškai nusišypsojo...

EISENACH

Eisenacho miestas yra Tiuringios miš-kių ir aukštumų pasonėje. Jį kadaise net kelis kartus esu lankęs. Panorau ir šį kar-tą jį pamatyti, dar kartą kpžiūrėti Wart-burgo pilį, aukštai užlipusią ant kalno viršūnės.

Wartburgo pilis tarp kitko yra žinoma tuo, kad jį globą rado katalikų bažnyčios reformatorius Martynas Liuteris, bebėg-damas nuo Romos hierarchinio teismo, pasmerkusio jį sudeginti viešai ant laužo. Katalikų bažnyčios tarpe buvo daug re-formatorių, daug norinčių grąžinti bažny-čią į tikros evangelijos ribas. Jie norėjo atmesti bažnyčios tradicijas ir prisilaikyti Dievo žodžio — šv. Rašto. Tarpe tokių pa-žymėtina: Konradas Waldhauseris, Mil-čius iš Kromerizo, Matas iš Jonavos, Jo-

nas Vilklifas, Jonas Husas, Martynas Liu-teris ir daugelis kitų. Beveik visi minėti reformatoriai veikė Čekijoje, daugiausia Prahoje, jo universitete.

Būdinga, kad dar prieš J. Huso konflik-tą su Roma Prahos universitete buvo įsteigta lietuviams skirta kolegija, kurios įsteigimo aktą pats Jonas Husas patvirtino savo antspaudu. O po J. Huso ir Jero-nimo Pragiško mirties, 1421 metais, husi-tų atstovai lankėsi Lietuvoje ir pasiūlė val-dovui Vytautui Čekijos karūną, ko pase-koje Vytautas pasiumė savo vietininką Zigmuntą Kaributį į Čekiją.

Reformatorius Martynas Liuteris iš profesijos buvo medicinos daktaras, gerai mokantis lotynų kalbą. Nepasitenkines medicina — stojo vienuolynan. Čia jisai rado apdulėjusį kampe šv. Raštą, kurį beskaitydamas pamatė, kad katalikų baž-nyčia klaidose paskendus, besivaikydama tradicijų. Tuomet ir iškilo jo konflik-tas su Roma, tuomet jisai ir prikalė savo garsias tezes prieš bažnyčios durų. Bažny-čios hierarchija jį nutėisė už tai viešai su-deginti ant laužo. Liuteris, kaip minėta, rado prieglobstį Eisenacho hercogų pilyje — Wartburge.

Wartburgo pilyje paliktas kambarys, kaip Liuterio laikais kad buvo: ta pati lo-va, tas pats dubuo iš kurio prausėsi, tas pats stalas ir ta pati Biblija — lotynā vul-gata, kurią vertė į vokiečių kalbą.

Lotyniškoji to meto Biblija vadinosi vulgata todėl, jog jos nekurie tekstai buvo

iškraipyti: prašyti taip, kaip to meto Ro-mos katalikų hierarchijai buvo naudinga. Antra vertus, tais laikais Biblija buvo draudžiama skaityti, aiškinti ir perrašinė-ti net ir pačia vulgata.

Šiais laikais netoli Eisenacho eina de-markacijos linija arba, kitaipariant, sie-na, skirianti Vakarų ir Rytų Vokietijas. Todėl Eisenache nuolat pilna žmonių, nuola didelis judėjimas, nuolat nemažai lankosi Vakarų Vokietijos vokiečių, trau-kiniai ir automobiliai suvažiuosiu. Čia dažnai lankosi Rytų kraštų delegacijos, kurios susitinka su Vakarų Vokietijos kompanijų atstovais — pardavėjais, užsi-sakydami Rytams trūkstantį žaliavų, ma-šinų ir įrankių, ypačiai sudėtingų instru-mentų.

Esą, dažnai ir okupuotos Lietuvos at-stovai pasiekia Eisenachą. Aišku, kad vi-sos biznio transakcijos — užpirkimai vyksta į kreditą. Rytai juk mažai kuo te-gali Vakarams atlyginti. Greičiausia Maskva ir jos pavergti kraštai užpirk-i-mus daro tarpininkaujant Rytų Vokiai, jos sąskaiton. Juk Rytų Vokietija yra sko-linga Vakarų Vokietijai daugiau kaip 750 milijonų dolerių.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, NOVEMBER 25, 1974

SIMAS KUDIRKA CHICAGOJE

Marquette Parke lapkričio 17 d. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės šauliai ir šaulės susirinko prie vėliavų ir laukė jų pakėlimo. 10 val. atvyko Simas Kudirka su motina, žmona ir dukrele lydimas Viko pirmininko dr. K. Valiūno ir Kudirkai sutikti komiteto nariai. Svečius pasitiko V. D. šaulių rinktinės p-kas V. Išganaitis, virš šimto uniformuotų šaulių, organizacijų delegacijos ir tūkstantinė minia lietuvių. Lietuvos himną giedant Simas Kudirka iškėlė mūsų trispalvę. Po vėliavų pakėlimo garbingi svečiai, šaulių

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (staigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIEŅOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. * Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIEŅOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujienų platintojų vajus.

NAUJIEŅOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neldamas ir nesidėdamas į sandėris su okupantais ar jų igaliojais.

NAUJIEŅOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIEŅOS atstovauja tylaia lietuvių daugumą žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geresne draugijoje girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jau prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platintojų vajų kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprendimuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos spaudos pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIEŅOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajeus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajeus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

mėmis. Simas turėjo progos su parapičiais pasisveikinti ir tarė žodį.

Po pasisveikinimo su palyda nvyko į Jaunimo Centrą. Ten vyko Lituanicos tunto skautų sueiga, kurioje dalyvavo apie 600 skautų. Simas Kudirka tarė sveikinimo žodį ir visiems skautams — tams asmeniškai paspaudė rankas. Skautai Simui ir jo šeimai suklelė milžiniškas ovacijas.

Po pasisveikinimo prie laisvės paminklo išsiriakavo šaulių garbės sargyba ir skautai. Simas pagerbė žuvusius karius ir kovotojus už laisvę prie paminklo padėdamas gėlių puokštę. V. D. šaulių rinktinė 3-čią val. nuleido vėliavas.

Po vėliavų nuleidimo 5-tą val. Marios aukštesnės mokyklos auditorijoje buvo suruosta Simui Kudirkai ir jo šeimai pagerbimo akademija.

Vyko iškilni meninė programa, sveikino Amerikos valdžios pareigūnai, senatoriai, kongresmanai ir didžiųjų organizacijų: ALTO, VLKO, P. L. Bendruomenės, Lietuvių Fondo ir BALFO pirmininkai ir kalbėjo Simas Kudirka. Jis pasakė:

— Dėkoju lietuviams ir amerikiečiams, tik jūsų pastangomis aš ištrikau iš bolševikinio rusiško pragaro. Viskas panašu į sapną, pasiūtą visiškai laisvas orlaiviu nusileidus Frankfurto aerodrome Vokietijoje.

Niekad nesitikėjau tokios laimės patekti į laisvės šalį, kur nėra sargybų, nėra spygliuotų užtvarų ir nėra enkavedistų. Bolševikinė vergų imperija pradeda griūti, tik brangūs lietuviai būkit vieningi.

Simas parodė iš Lietuvos atsiųztą 10 litų sidabrinę monetą.

— Štai mūsų valstybės ir tautos simbolis su įrašu — Vienybė — tautos galybė. Bus laisva Lietuva. Griausmingas plojimas. V. D. šaulių rinktinės uniformuoti šauliai nešė garbės sargybą. Akademijai baigiantis, šaulys S. Razvickas Simui Kudirkai rinktinės vardu įteikė dovaną — 850 dol. čekį. Akademijai baigta Lietuvos himnu.

J. Kaunas

VENECUELLOS LIETUVIŲ RUDENS VAKARAS

Lapkričio 16 dieną. Balio Pakšto salėje prisirinko daug svečių, kurie praleido vakarą puikioje nuotaikoje, drauge besivaišindami ir besilinksmindami. Visi, atsilankiusieji buvo maloniai sutikti. Venecuellos Lietuvių draugijos pirmininkas A. Baradas pasveikino visus atsilankiusius, primindamas, kad šiandien yra nepaprasta diena, bet didelė šventė, nes šiandien lankosi Chicagoje Simas Kudirka.

Visi svečiai gražiai sugiedojo Lietuvos himną. Paskui sekė programa, kurią išpildė Racine ir Waukegan Molerio Sekstetas "Viltis". Vadovaujamas muzikės p. Diktus. Programai pasibaigus didelė dalis "svečių dainavo lietuviškas dainas iki vėlaus ryto.

A. Baradas

Didžiausia vagystė, bet nepasisekusi

Kaip rašyta, šiomis dienomis įvyko pinigų vagystė, skaitoma didžiausia Chicago istorijoje. Iš įmančiausiai saugomo pinigų sandėlio buvo pavogta 4 milijonai ir 300 tūkstančių dolerių. Policijai pasisekė labai greitai vagis išaiškinti ir suimti, bet nebe taip greitai sekasi vogtuosius pinigus surinkti.

Iš bendros pavogtų pinigų sumos federaliniai valdininkai savo rankose jau turi \$2,292,000 ir dar \$1,400 milijono susekta plėšikų bankuose padėtų. o \$74,000 plėšikai DiFonzo ir Marzano išleidę kysiams ir pa-

Heidi Scherzinger iš Cinaminson, N. J. paskelbė, kad ir ji bandys persikelti su motociklu Snake River tarpkeliu. Neseniai toks šokimas nepavyko Evel Knievelio.

pirkimams apie pusę tų pinigų gabenant į Grang Cayman salą paslėpti.

Lieka dar \$564,000 pinigų, kurių iki šiol policija dar neišaiškino.

2000 metais gyventojų pasaulyje bus dvigubai

Jungtinių Tautų statistika rodo, kad žmonių prieauglis atkštai išvystytuose kraštuose didėja po nepilną nuosimintį per metus, o menkai išvystyčiuose šalyse priauga kasmet po pusretorio nuosimnio su viršum, dėlto neišvystytieji kraštai prieauglio, jaunesnių kaip 15 metų amžiaus, turi 40 nuosimčių, o išvystytieji kraštai jauno prieauglio turi tik 25%. Neišvystytieji kraštai (Azijoje ir Afrikoje ir kai kuriose salose) yra vadinami "trečiuoju pasauliu".

JT statistika rodo, kad Trečiojo pasaulio gyventojų, kurių 1972 metais buvo pusterčio bilijono, 2000 metais bus penki bilijonai, tuo tarpu kai ūkiškai geriausiai pažengusiose (išsivysčiusiose) tautose gyventojų skaičius bus tik 1,450 milijonų.

TRUMPAI

— Simo Kudirkos sutikimą aprašė visi Chicago pietvakarių laikraščiai pirmuose puslapiuose, iliustruodami nuotraukomis ir pakartodami jo, taip pat visų lietuvių pasiryžimą kovoti už Lietuvos nepriklausomybę ir jos žmonių laisvę.

— Dave Gudjonis vaidina pagrindinę rolę Kennedy aukšt. mokyklos mokinių statomajame "Legenda". Tarpe kitų artistų yra Barbara Pauliūtė. Pastatymai bus antradienį ir trečiadienį 8 val. vak. mokyklos auditorijoje. Scenovaizdžių paruošimui vadovauja Norbertas Shimkus.

— Illinois Universitetas Circle campus paskelbė studentų sąrašą su pačiais geriausiais pažymais. Chicago pietvakariuose tokių yra tik 16, jų tarpe Arūnas Dagys, John Shimkus ir Richardas Skandis.

— Vytautas Oželis, Małartie, Que. Canada, atskirai laišku palinkėjo visiems Naujienų darbuotojams ir bendradarbiams linksmų besieriantinių švenčių ir ta proga atsuntė Naujienų paramai 6 dol.

— Helen ir Jonas Jokubonai iš Marquette Parko, apylinkės, apmokėdami naujo skaitytojo metinę prenumeratą, atsuntė 6 dol. Naujienų vajui.

— A. Matulis, Detroit, Mich., pratešdamas prenumeratą, atsuntė Naujienų paramai 5 dol. Naujienų vadovybė nuosirdžiai dėkoja visiems rėmėjams už dovanas. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platininti, darant pastangas rasti bent po vieną naują skaitytoją.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

DIE MAKERS

EXPERIENCED

For small Progressive Dies and Automated equipment. Top pay. 10 years experience required. Paid vacations, holidays, hospitalization and pension plan.

CERZEL TOOL & ENGINEERING CO., INC.
2740 So. 21st AVE.
BROADVIEW, ILL.
344-2891

STEADY FULL TIME

EMPLOYMENT

EXPERIENCED

MAINTENANCE MACHINIST

ALSO LAB TECHNICIAN TRAINEE. Many benefits — hospitalization, holidays, vacation, paid pension plan, etc.
Apply in person:
WILSON STEEL & WIRE COMPANY
4840 SOUTH WESTERN AVE.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

REIKALINGA MOTERIS

KALBANTI LIETUVIŠKAI

gali būti vyresnio amžiaus, prižiūrėti ir drauge padėti prie ligonės moters. Maistas ir kambarys, o taip pat atlyginimas pagal sustatimą.

Skambinti
RE 5-8625 arba 371-0621.

LIVE IN HOUSEKEEPER

for family of 5 — Northbrook area. Duties are: some cooking, cleaning and able to drive. 5 day week. Own room, bath and TV. English necessary. References.
Top salary.
564-0551

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COOKS

FULL TIME

Excellent working conditions.

To start immediately.

McCORMICK PLACE

791-6102

Visi lietuviai kviečiami atkreipti savo dėmesį į Naujienas, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmenišką nuomonę jas užsisakant. Susipažinimui yra siunčiamos savaitę nemokamai.

— Juozas Beliušas, Chicago's Lietuvių Tarybos pirmininkas, ir Jonas Jasaitis praėjusiame sekmadienį atstovavo lietuvių Latvijos nepriklausomybės atgavimo minėjime. Chicago's Lietuvių Taryba su latviais ir estais artimai bendradarbiauja, taip pat palaiko ryšius su kitomis tautinėmis grupėmis atstovaudama lietuvių Pavergtųjų Tautų komitete.

— Vasario 16-tosios pagrindinis minėjimas rengiamas vasario 16 d., sekmadienį, Marijos aukšt. mokyklos salėje. Chicago's Lietuvių Taryba jau dabar atlieka minėjimui pasirengimo darbus, taip pat prašo organizacijos tą dieną parengimų ar minėjimų nerengti ir susirinkimų nedaryti, kad visi galėtų Vasario 16-tosios minėjime dalyvauti.

— Sen. Henry M. Jackson, D.Wash., parašė raštus prez. Geraldui Fordui ir Sov. S-gos kompartijos sekr. L. Brežnevui atkreipdamas jų dėmesį į kalnamo Ukrainos laisvės kovotoją Valentino Morozo sveikatos stovį ir prašydamas jį paleisti iš kalinimo humaniško vardu.

— Field Gamto's muziejus prie 12-tos ir Lake Shore Dr., ši trečiadienį, lapkričio 27 d., 10:00, 12:00, 1:00 ir 2:30 val. ruošia charakteringas šiem moderniesiems laikams paskaitas su iliustracijomis apie artimų kultūrinių reiškinių. Paskaita pavadinta "Naudojimas natūralių medžiagų senųjų šiaurės Amerikos, Afrikos ir moderniosios Amerikos meno kūriniuose". Ten yra Amerikos indėnų jaunimo rankdarbių bei meno kūrinių paroda, muziejus sukaustuvių ir kitos specialios parodos bei informacinės paskaitos, taip pat įvairios programos vaikams.

— Kazys Šimulis, Lemont, Ill., kartu su žmona išvyko į savo žiemos rezidenciją, esančią Juno Beach, Fla.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠ NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMIAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkinybė.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAJIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HOT SPRINGS, ARKANSAS

LOYD REAL ESTATE

624 PARK AVE., 501 — 624-4446

Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include mountains, valleys and lakes.

Some close to everything.

— Martynas Budvaitis, Nancy Bulanda, Ossie Krasauskis, Jeff Mankus ir Michalina Mankutė iš Curie aukšt. mokyklos priklauso apylinkės visuomeninių būrelių.

NOTICE IS HEREBY GIVEN,

pursuant to "An Act in relation to the use of an assumed name in the conduct or transaction of business in this State", as amended, that a certificate was filed by the undersigned with the County Clerk of Cook County, file No. K 41109 on the day of Nov. 6, 1974 under the assumed name of GRAPHIC COMMUNICATIONS with place of business located at 3247 S. MORRIS CHICAGO, ILL.

The true name(s) of owner is ALAN CHURAS, 3421 S. EMERALD, CHICAGO.

— Nepraleiskite retos progos išgirsti lapkričio 30 d. 8 val. vak. Chicago's Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje sol. Verikaitį ir Hamiltono mergaičių chorą Aidą. Koncertas rengiamas Balfo 30 metų sukakčiai paminėti.

(Pr.)

Rašomosios mašinėlės lietuviškų raidynų, visom kalbom ir gaidoms, visuose modeliuose gaunamos Chicagoje: dieną LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr.)

DEMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visus rūšius namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DEMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, pritrausiu darbininku.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Gerbaciauskas, sav.